

Socialförsäkringsutskottets betänkande 2018/19:SfU20

Socialförsäkringsfrågor

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen avslår motionsyrkanden om bl.a. socialförsäkringen, trygghetssystem för företagare och studerande, sjukförsäkring, aktivitets- och sjukersättning samt arbetsskadeersättning.

I ärendet finns 23 reservationer (M, SD, C, V, KD).

Behandlade förslag

Drygt 100 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2018/19.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	7
Utskottets överväganden	8
Socialförsäkringen	8
Trygghetssystem för företagare och studerande	17
Sjukförsäkring	23
Aktivitets- och sjukersättning	32
Arbetsskadeersättning	35
Reservationer	37
1. Socialförsäkringen, punkt 1 (SD)	37
2. Socialförsäkringen, punkt 1 (C)	37
3. Socialförsäkringen, punkt 1 (V)	38
4. Socialförsäkringen, punkt 1 (KD)	39
5. Krav för bidrag och förmåner, punkt 2 (M, SD)	40
6. En bortre tidsgräns, punkt 3 (M, KD)	41
7. Felaktiga utbetalningar m.m., punkt 4 (SD)	41
8. Felaktiga utbetalningar m.m., punkt 4 (V)	42
9. Vård av närstående, punkt 5 (C)	43
10. Vård av närstående, punkt 5 (KD)	43
11. Trygghetssystem för företagare och studerande, punkt 6 (SD)	44
12. Trygghetssystem för företagare och studerande, punkt 6 (C)	44
13. Trygghetssystem för företagare och studerande, punkt 6 (KD)	45
14. Rehabiliteringskedjan, punkt 7 (SD)	46
15. Rehabiliteringskedjan, punkt 7 (C)	47
16. Rehabiliteringskedjan, punkt 7 (KD)	48
17. Ersättningsnivåer m.m., punkt 8 (SD)	49
18. Ersättningsnivåer m.m., punkt 8 (KD)	49
19. Aktivitets- och sjukersättning, punkt 9 (C)	50
20. Aktivitets- och sjukersättning, punkt 9 (V)	51
21. Aktivitets- och sjukersättning, punkt 9 (KD)	51
22. Arbetsskadeersättning, punkt 10 (C)	52
23. Arbetsskadeersättning, punkt 10 (V)	52
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	54
Motioner från allmänna motionstiden 2018/19	54

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Socialförsäkringen

Riksdagen avslår motionerna

2018/19:640 av Ingemar Nilsson och Kristina Nilsson (båda S),
 2018/19:982 av Caroline Nordengrip och Josef Fransson (båda SD),
 2018/19:1641 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkandena 6 och 11,
 2018/19:1886 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkandena 1–4,
 2018/19:2024 av Lars Mejern Larsson m.fl. (S),
 2018/19:2660 av Sultan Kayhan (S) yrkande 4,
 2018/19:2751 av Rebecka Le Moine (MP),
 2018/19:2758 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 5,
 2018/19:2843 av Annika Qarlsson m.fl. (C) yrkande 11,
 2018/19:2860 av Solveig Zander m.fl. (C) yrkandena 1 och 3 samt
 2018/19:2995 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkandena 1, 2 och 6.

Reservation 1 (SD)

Reservation 2 (C)

Reservation 3 (V)

Reservation 4 (KD)

2. Krav för bidrag och förmåner

Riksdagen avslår motionerna

2018/19:439 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 1 och
 2018/19:2918 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 10.

Reservation 5 (M, SD)

3. En bortre tidsgräns

Riksdagen avslår motionerna

2018/19:2758 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 3 och
 2018/19:2995 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 9.

Reservation 6 (M, KD)

4. Felaktiga utbetalningar m.m.

Riksdagen avslår motionerna

2018/19:294 av Linda Westerlund Snecker m.fl. (V) yrkande 1,
 2018/19:439 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 2 och 3,
 2018/19:876 av Anders Hansson (M),
 2018/19:951 av Patrik Engström m.fl. (S) yrkandena 1 och 2,
 2018/19:1433 av Josefin Malmqvist (M) yrkandena 1, 3 och 5,
 2018/19:1560 av Lotta Olsson (M),
 2018/19:1567 av Lotta Olsson (M),
 2018/19:1641 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkandena 12 och 13,
 2018/19:1650 av John Weinerhall (M) yrkande 2 och

2018/19:1966 av Magnus Manhammar (S).

Reservation 7 (SD)

Reservation 8 (V)

5. Vård av närstående

Riksdagen avslår motionerna

2018/19:596 av Margareta Cederfelt (M),

2018/19:2721 av Solveig Zander (C),

2018/19:2989 av Ebba Busch Thor m.fl. (KD) yrkande 89 och

2018/19:2995 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 14.

Reservation 9 (C)

Reservation 10 (KD)

6. Trygghetssystem för företagare och studerande

Riksdagen avslår motionerna

2018/19:141 av Tobias Andersson m.fl. (SD),

2018/19:1064 av Johan Andersson m.fl. (S) yrkande 1,

2018/19:1641 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 9,

2018/19:1958 av Magnus Manhammar (S),

2018/19:2201 av Jasenko Omanovic och Malin Larsson (båda S),

2018/19:2295 av Anna Sibinska m.fl. (MP) yrkandena 4 och 5,

2018/19:2306 av Anna Sibinska (MP) yrkandena 2 och 3,

2018/19:2381 av Niels Paarup-Petersen (C) yrkandena 1 och 2,

2018/19:2525 av Per Åsling (C),

2018/19:2547 av Rickard Nordin (C) yrkande 1,

2018/19:2742 av Annika Hirvonen Falk och Rebecka Le Moine (båda MP) yrkandena 1–3,

2018/19:2860 av Solveig Zander m.fl. (C) yrkandena 9 och 11,

2018/19:2893 av Jimmy Loord m.fl. (KD) yrkande 51,

2018/19:2913 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 7 och

2018/19:2995 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 13.

Reservation 11 (SD)

Reservation 12 (C)

Reservation 13 (KD)

7. Rehabiliteringskedjan

Riksdagen avslår motionerna

2018/19:103 av Jimmy Loord (KD),

2018/19:834 av Patrik Engström m.fl. (S),

2018/19:1484 av Sofia Nilsson (C),

2018/19:1641 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkandena 1, 2 och 10,

2018/19:1957 av Eva Lindh m.fl. (S),

2018/19:1990 av Olle Thorell m.fl. (S),

2018/19:2023 av Johanna Haraldsson (S),

2018/19:2658 av Ann-Christin Ahlberg och Petter Löberg (båda S),

2018/19:2660 av Sultan Kayhan (S) yrkandena 1 och 2,
2018/19:2661 av Sultan Kayhan (S) yrkandena 2 och 3,
2018/19:2684 av Sultan Kayhan (S) yrkandena 1 och 2,
2018/19:2758 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkandena 1 och 6,
2018/19:2860 av Solveig Zander m.fl. (C) yrkande 2 och
2018/19:2995 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkandena 7, 10 och 12.

Reservation 14 (SD)

Reservation 15 (C)

Reservation 16 (KD)

8. Ersättningsnivåer m.m.

Riksdagen avslår motionerna

2018/19:1144 av Teres Lindberg (S),
2018/19:1641 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkandena 5 och 8,
2018/19:2130 av Annelie Karlsson (S),
2018/19:2680 av Mathias Tegnér och Fredrik Lundh Sammeli (båda S)
yrkandena 1 och 3,
2018/19:2995 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 11 och
2018/19:2997 av Ebba Busch Thor m.fl. (KD) yrkande 12.

Reservation 17 (SD)

Reservation 18 (KD)

9. Aktivitets- och sjukersättning

Riksdagen avslår motionerna

2018/19:623 av Hillevi Larsson (S),
2018/19:1886 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkandena 5 och 6,
2018/19:2327 av Åsa Lindhagen (MP) yrkande 1,
2018/19:2860 av Solveig Zander m.fl. (C) yrkande 7 och
2018/19:2995 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 15.

Reservation 19 (C)

Reservation 20 (V)

Reservation 21 (KD)

10. Arbetsskadeersättning

Riksdagen avslår motionerna

2018/19:383 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 43,
2018/19:782 av Lotta Finstorp (M) yrkandena 1 och 2 samt
2018/19:2860 av Solveig Zander m.fl. (C) yrkande 8.

Reservation 22 (C)

Reservation 23 (V)

Stockholm den 9 april 2019

På socialförsäkringsutskottets vägnar

Maria Malmer Stenergard

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Maria Malmer Stenergard (M), Rikard Larsson (S), Carina Ohlsson (S), Katarina Brännström (M), Solveig Zander (C), Nooshi Dadgostar (V), Elisabeth Björnsdotter Rahm (M), Julia Kronlid (SD), Kadir Kasirga (S), Hans Eklind (KD), Björn Petersson (S), Barbro Westerholm (L), Mats Berglund (MP), Arin Karapet (M), Linda Lindberg (SD), Anne Oskarsson (SD) och Erica Nädin (S).

Redogörelse för ärendet

I betänkandet behandlar utskottet motionsyrkanden om socialförsäkringsfrågor från allmänna motionstiden 2018/19.

En förteckning över behandlade förslag finns i bilagan.

Utskottets överväganden

Socialförsäkringen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om bl.a. krav för att få tillgång till bidrag och förmåner, utredning av sjukförsäkringen och Försäkringskassan, en bortre tidsgräns, felaktiga utbetalningar och vård av närstående.

Jämför reservation 1 (SD), 2 (C), 3 (V), 4 (KD), 5 (M, SD), 6 (M, KD), 7 (SD), 8 (V), 9 (C) och 10 (KD).

Motionerna

Socialförsäkringen

I partimotion 2018/19:2918 av Ulf KristerSSon m.fl. (M) yrkande 10 begärs ett tillkännagivande om att full tillgång till svenska bidrag och förmåner bara bör erhållas genom arbete eller permanent och laglig bosättning i Sverige. Nyanlända måste i högre grad successivt arbeta sig till en rätt till socialförsäkring och bidrag. Den exakta utformningen bör utredas noggrant för att utveckla ett långsiktigt och hållbart samhälle.

I motion 2018/19:2758 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 3 begärs ett tillkännagivande om att den bortre tidsgränsen i sjukförsäkringen bör återinföras för att stärka drivkrafterna att avsluta ersättningsperioden innan tidsgränsen nås. I yrkande 5 begärs ett tillkännagivande om att drivkrafterna att arbeta bör behållas. Möjligheterna och drivkrafterna att agera för att den försäkrade ska kunna komma tillbaka till arbetslivet bör stärkas.

I kommittémotion 2018/19:1641 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 6 begärs ett tillkännagivande om en flexibel sjukskrivning. Motionärerna anser att regeringen bör se över om Försäkringskassans projekt att låta försäkrade som genomgår cancerbehandling arbeta mer flexibelt kan införas i hela landet. Det bör också utredas om projektet kan utökas till att omfatta även försäkrade med andra diagnoser. I yrkande 11 begärs ett tillkännagivande om stärkt skydd mot godtyckliga avslag. Kvaliteten i Försäkringskassans redogörelse och information till försäkrade vid avslag i sjukpenningärenden bör förbättras. För att stärka den försäkrades ställning bör det göras en översyn av Försäkringskassans bedömningar i sjukpenningärenden. Den försäkringsmedicinska kompetensen måste också öka inom Försäkringskassan.

I motion 2018/19:439 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 1 begärs ett tillkännagivande om att lagstifta om krav på uppehållsrätt för utbetalning av stöd från Försäkringskassan. Det bör ställas krav på laglig vistelse i Sverige för att en enskild ska få rätt till förmåner från socialförsäkringssystemet.

I motion 2018/19:982 av Caroline Nordengrip och Josef Fransson (båda SD) begärs ett tillkännagivande om ersättning i samband med icke medicinska ingrepp. Frånvaro från arbetet för rena skönhetsoperationer och icke medicinskt betingade ingrepp bör inte ersättas med sjuklön och sjukpenning.

I kommittémotion 2018/19:2843 av Annika Qarllsson m.fl. (C) yrkande 11 begärs ett tillkännagivande om att analysera och vidta åtgärder för att motverka ökningen av antalet sjukskrivningar bland kvinnor. Enligt motionärerna är arbetet i hemmet ojämnt fördelat mellan kvinnor och män. Jämställdhetsaspekterna vid sjukskrivning bör därför granskas.

I kommittémotion 2018/19:2860 av Solveig Zander m.fl. (C) yrkande 1 begärs ett tillkännagivande om att genomföra en översyn eller utredning av sjukförsäkringen. Sjukförsäkringen bör ge försäkrade stöd och hjälp till återgång i arbete med tidiga insatser, täta uppföljningar och avstämningar varje halvår. I yrkande 3 begärs ett tillkännagivande om att se över möjligheterna att tillsätta en utredning av Försäkringskassan. Myndigheten bör följa upp sjukskrivningarna bättre, och samordningsansvaret för sjukförsäkringen bör stärkas.

I kommittémotion 2018/19:1886 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkande 1 begärs ett tillkännagivande om att regeringen bör utreda ett nytt regelverk för sjukpenningen. Sjukförsäkringen bör vara individanpassad med flera nivåer för att underlätta återgången i arbete. Vid bedömningen bör Försäkringskassan beakta omständigheter som den försäkrades ålder, kön och tidigare arbetslivserfarenhet. Eftersom försäkrade med vissa sjukdomstillstånd påverkas negativt av återkommande prövningar av arbetsförmågan bör sjukpenningen i dessa fall kunna beviljas för en längre period utan någon ny prövning. I yrkande 2 begärs ett tillkännagivande om att regeringen bör ta bort det sifferatta sjukpenningtalet. Regeringens kvantitativa siffermål har lett till att Försäkringskassan intar en mer restriktiv hållning och avslår allt fler sjukpenningärenden. I yrkande 3 begärs ett tillkännagivande om att regeringen bör tillsätta en utredning för att systematiskt gå igenom hur försäkrade har påverkats av att de har fått avslag på sin begäran om sjukpenning eller sjukersättning och analysera effekterna på svensk hälso- och sjukvård och vad det innebär för rättssäkerheten samt fokusera på förebyggande och hälsofrämjande åtgärder. I yrkande 4 begärs ett tillkännagivande om att göra en översyn för att ge försäkrade med sjukpenning eller med aktivitets- och sjukersättning rätt att engagera sig ideellt utan att det inkräktar på rätten till ersättning från sjukförsäkringen. Många vågar inte engagera sig ideellt i exempelvis en ideell förening eller ett politiskt parti eftersom det kan riskera att påverka deras rätt till ersättning.

I kommittémotion 2018/19:2995 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 1 begärs ett tillkännagivande om utformningen av socialförsäkringssystemet. Socialförsäkringen bör vara obligatorisk och solidariskt finansierad via det offentliga. Det bör finnas utrymme för kompletterande lösningar och personligt ansvarstagande. Försäkrade bör stimuleras att delta i åtgärder som

leder till hälsa och återgång i arbete. I yrkande 2 begärs ett tillkännagivande om att det förebyggande arbetet för att minska antalet sjukskrivningar bör ses i ett bredare perspektiv. Förutsättningarna och villkoren bör förbättras inom arbetslivet för att hålla nere sjukskrivningstalen. I yrkande 6 begärs ett tillkännagivande om målet med sjukförsäkringen. Sjukförsäkringen ska ge trygghet för försäkrade som saknar arbetsförmåga på grund av sjukdom, och de som kan återfå arbetsförmågan bör få hjälp och stöd för att återgå i arbete. I yrkande 9 begärs ett tillkännagivande om att återinföra den bortre tidsgränsen i sjukförsäkringen. En försäkrad som är sjukskriven ska stimuleras att delta i åtgärder som leder till snabb återgång i arbete. Aktörerna bör vara aktiva innan tidsgränsen nås.

I motion 2018/19:640 av Ingemar Nilsson och Kristina Nilsson (båda S) begärs ett tillkännagivande om en översyn av sjukförsäkringen och Försäkringskassans tillämpning av rättspraxis för att säkerställa en rättssäker sjukförsäkring som ger ekonomisk trygghet vid sjukdom. Vid bedömningen av arbetsförmågan bör hänsyn tas till omständigheterna i det enskilda fallet.

I motion 2018/19:2024 av Lars Mejern Larsson m.fl. (S) begärs ett tillkännagivande om sjukförsäkringen. Systemet bör vara likvärdigt när det gäller sjukskrivningar, och hanteringen av sjukfall ska vara likvärdig i hela landet. Regeringen bör därför låta utreda förslag för en mer rättvis sjukförsäkring.

I motion 2018/19:2660 av Sultan Kayhan (S) yrkande 4 begärs ett tillkännagivande om att verka för att prioritera samordningsuppdraget. Försäkringskassans samordningsuppdrag bör förbättras så att sjukskrivna får bättre stöd.

I motion 2018/19:2751 av Rebecka Le Moine (MP) begärs ett tillkännagivande om en utredning som på djupet undersöker vilka konsekvenser ett system med basinkomst skulle få i Sverige. Det är hög tid att utreda medborgarlön eller – med en modernare term – basinkomst som utan villkor kan ges till alla. Den som saknar inkomst bör vara garanterad ett stöd som det går att leva på, oavsett vilken inkomst personen har haft tidigare och oavsett orsaken till att han eller hon saknat inkomst.

Felaktiga utbetalningar m.m.

I motion 2018/19:876 av Anders Hansson (M) begärs ett tillkännagivande om att se över möjligheten att ge Försäkringskassan skyldighet att underrätta försäkringsbolag om förändrade utbetalningar till försäkrade. Försäkringsbolag som ger kompletterande ersättning till försäkrade vid nedsatt arbetsförmåga riskerar att felaktigt fortsätta att göra utbetalningar eftersom de inte får kännedom om Försäkringskassans beslut.

I motion 2018/19:1433 av Josefin Malmqvist (M) yrkande 1 begärs ett tillkännagivande om att kommuner bör få möjlighet att införa systematiska och oanmälda hembesök för att följa upp att bidrag går till dem som har rätt till stöd. I yrkande 3 begärs ett tillkännagivande om en underrättelseplikt för

socialtjänsten vid misstanke om bidragsbrott och en möjlighet att samverka med relevanta myndigheter. I yrkande 5 begärs ett tillkännagivande om att utveckla en modell för hur kommunernas arbete mot felaktiga utbetalningar kan göras mer effektivt. Det behövs omfattande reformer för att stävja och förebygga bidragsfusk.

I motion 2018/19:1560 av Lotta Olsson (M) begärs ett tillkännagivande om att överväga skärpta straff för uppsåtligt bidragsfusk. Avancerat bidragsfusk bör betraktas som lika allvarligt som motsvarande bedrägerier mot enskilda. Straffsatserna för uppsåtligt bidragsfusk bör därför ses över.

I motion 2018/19:1567 av Lotta Olsson (M) begärs ett tillkännagivande om att överväga att låta Skatteverket betala ut alla bidrag och ersättningar. Kontrollen skulle öka eftersom det blir lättare att hitta felaktigt utbetalad ersättning och bidrag.

I motion 2018/19:1650 av John Weinerhall (M) yrkande 2 begärs ett tillkännagivande om att utreda förutsättningarna för att råda bot på gängkriminaliteten genom att stoppa utbetalningar från transfererings-systemen. Motionären anser att det krävs drastiska åtgärder vid sidan av preventivt arbete.

I kommittémotion 2018/19:1641 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 12 begärs ett tillkännagivande om samkörning av uppgifter mellan Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen. Enligt motionärerna bör Försäkringskassan få lämna relevanta uppgifter till Arbetsförmedlingen om den försäkrade när han eller hon bedöms ha hel arbetsförmåga. I yrkande 13 begärs ett tillkännagivande om skärpta påföljder vid bedrägeri för försäkrade som olovligen och avsiktligt skaffar sig ekonomiska medel från välfärden.

I motion 2018/19:439 av Markus Wiechel (SD) yrkande 2 begärs ett tillkännagivande om en lagstiftning för att möjliggöra återbetalningskrav när bidrag betalats ut felaktigt. Försäkringskassans kontroll brister när det gäller utbetalningar till vissa EU-medborgare. Myndigheten bör få återkräva bidrag om beslutet har grundats på falska handlingar. I yrkande 3 begärs ett tillkännagivande om en generell justering av lagstiftningen för att undvika fusk.

I kommittémotion 2018/19:294 av Linda Westerlund Snecker m.fl. (V) yrkande 1 begärs ett tillkännagivande om att regeringen bör utreda möjligheten att avkriminalisera vissa bedrägerier och i stället införa administrativa sanktionsavgifter. I likhet med vad Ekobrottsmyndigheten anger i remissvaret över betänkandet Kvalificerad välfärdsbrottslighet – förebygga, förhindra, upptäcka och beivra (SOU 2017:37) bör polisens och åklagarens resurser användas för de grövre bidragsbrotten.

I motion 2018/19:951 av Patrik Engström m.fl. (S) yrkande 1 begärs ett tillkännagivande om att regeringen bör ta initiativ för att minimera felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen genom återkommande uppföljningar samt informationsinsatser till försäkrade och arbetsgivare. I yrkande 2 begärs ett tillkännagivande om att regeringen bör överväga att underlätta för återbetalningsskyldiga som uppenbarligen gjort ett oavsiktligt fel. Det är inte rimligt att försäkrade som t.ex. har en varaktig sjukdom och inte kan arbeta

och som gör fel helt oavsiktligt hamnar i en hopplös ekonomisk situation och inte kan betala tillbaka utbetald ersättning.

I motion 2018/19:1966 av Magnus Manhammar (S) begärs ett tillkännagivande om att skapa möjligheter för ökad transparens och ökat samarbete mellan Försäkringskassan och Arbetsmiljöverket. Försäkringskassan bör få möjlighet att lämna uppgifter till Arbetsmiljöverket om det t.ex. finns många försäkrade som är sjukskrivna på samma arbetsplats.

Vård av närstående

I motion 2018/19:596 av Margareta Cederfelt (M) begärs ett tillkännagivande om att se över möjligheterna att överväga en modell för vård av föräldrar. Kvinnliga försäkrades deltagande på arbetsmarknaden kan underlättas om det införs en ersättning för vård av äldre anhörig. Det bör utredas närmare hur ersättningen kan utformas.

I motion 2018/19:2721 av Solveig Zander (C) begärs ett tillkännagivande om att undersöka riskfaktorer vid dubbel arbetsbörda för personer som vårdar en svårt sjuk närstående. Det behövs mer kunskap om sjukfrånvaro hos personer, särskilt kvinnor, som vårdar en anhörig.

I partimotion 2018/19:2989 av Ebba Busch Thor m.fl. (KD) yrkande 89 begärs ett tillkännagivande om att utreda frågan om ett system med vård av föräldrar (VAF-dagar). VAF-dagar bör införas för att en äldre anhörig, närstående eller vän som är i behov av hjälp av lite enklare slag t.ex. ska kunna få sällskap till läkare, tandläkare eller vid något annat viktigt besök.

Även i kommittémotion 2018/19:2995 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 14 begärs ett tillkännagivande om att utreda hur ett kompletterat stöd för vård av anhörig kan utformas.

Utskottets ställningstagande

Socialförsäkringen

De allmänna socialförsäkringarna är en central del i den svenska modellen och har under lång tid bidragit till att skapa trygghet när livet förändras och till att motverka ekonomisk utsatthet. De har också bidragit till ökad jämställdhet och en rättvisare fördelning av de ekonomiska resurserna och medverkat till både social sammanhållning och ekonomisk tillväxt. Det är viktigt att fortsätta att värna den generella välfärden som är grunden för ett starkt samhälle.

Motion 2018/19:2995 (KD) yrkande 1 om ett obligatoriskt och solidariskt socialförsäkringssystem får därigenom anses delvis tillgodosedd och avstyrks med det som anförts ovan.

När det gäller krav på kvalificering och krav på laglig vistelse i Sverige för att få tillgång till socialförsäkringen behandlas dessa frågor i betänkandet Svensk social trygghet i en internationell värld (SOU 2017:5). Utredningen föreslår bl.a. att en person ska vistas lagligt i Sverige för att få tillgång till svenska bosättningsbaserade förmåner. Förslagen bereds inom Regerings-

kansliet. Utskottet anser att resultatet av regeringens beredning bör avvaktas. Motionerna 2018/19:2918 (M) yrkande 10 och 2018/19:439 (SD) yrkande 1 avstyrks därmed.

När det gäller frågor om jämställdhet har utredningen För ett hållbart arbetsliv över tid lämnat förslag om bl.a. arbetstidsbanker (arbetstidskonton), arbetstidens förläggning som faktor för attraktiv arbetsmiljö, kostnader för stressrelaterad sjukfrånvaro, deltid som möjlighet och rätt till ett arbetstidsmätt som motsvarar den faktiska arbetstiden under vissa förutsättningar (SOU 2018:24 och SOU 2019:5). Utredningen har haft ett tydligt jämställdhetsperspektiv. Förslagen bereds inom Regeringskansliet.

I en handlingsplan för 2015–2018 har regeringen tagit fram mål och aktiviteter för Försäkringskassans jämställdhetsarbete. Försäkringskassan ska bl.a. motverka osakliga könsskillnader i handläggningen, bemötande och beslut samt främja ett jämställt nyttjande av socialförsäkringen. Inom ramen för regeringens satsning har Försäkringskassan integrerat ett jämställdhetsperspektiv i flera styrande och stödjande dokument, såväl som i försäkringsutbildningar, och även arbetat med kompetensutveckling. Myndigheten har nu samordnat styrning och uppföljning av jämställdhetsfrågor med övrigt uppföljningsarbete som rör den statliga värdegrunden.

Utskottet noterar att Riksrevisionen för närvarande granskar orsakerna till könsskillnader i sjukfrånvaron och förväntas lämna en rapport under 2019.

Mot bakgrund av vad som anförts anser utskottet inte att det finns skäl för riksdagen att nu göra ett tillkännagivande om att analysera och vidta åtgärder för att motverka ökade sjukskrivningar bland kvinnor. Motion 2018/19:2843 yrkande 11 (C) avstyrks därmed.

Vidare konstaterar utskottet att regeringen har vidtagit en rad åtgärder för att minska sjukfrånvaron och öka enskilda personers drivkrafter att arbeta och återgå i arbete. Regeringen presenterade ett brett åtgärds paket med konkreta åtgärder för ökad hälsa och minskad sjukfrånvaro samtidigt som den borte gränsen avskaffades 2016. Försäkringskassan, arbetsgivare samt hälso- och sjukvården identifierades som de viktigaste aktörerna för att åstadkomma detta.

I budgetpropositionen för 2017 anger regeringen att det tidigare inledda åtgärdsprogrammet har vidareutvecklats med fokus på hälso- och sjukvårdens och arbetsgivarens roll i sjukskrivningsprocessen samt att åtgärder vidtagits för att ge unga med funktionsnedsättning eller sjukdom bättre möjligheter att komma i arbete, i stället för att få aktivitetsersättning (prop. 2016/17:1, utg.omr. 10).

När det gäller hälso- och sjukvården har Socialstyrelsen och Försäkringskassan i uppdrag att verka för att samarbetet och dialogen mellan Försäkringskassan och hälso- och sjukvården förbättras (S2017/03739/SF, S2018/00530/SF). I uppdraget ingår att skapa samsyn om parternas förutsättningar när det gäller kompetens och möjligheter, inom ramen för gällande lagstiftning och mål. Även Försäkringskassans behov av underlag respektive hälso- och sjukvårdens faktiska förutsättningar att leverera sådana underlag

och att bistå i sjukskrivningsprocessen ska belysas. Slutligen ska det göras en analys av följsamheten till det försäkringsmedicinska beslutsstödet.

I budgetpropositionen för 2018 redovisar regeringen ytterligare åtgärder och hur dialogen ska utvecklas mellan aktörerna (prop. 2017/18:1 utg.omr. 10).

Under 2018 infördes det en lagreglerad skyldighet för arbetsgivaren att planera tidiga insatser som underlättar för den försäkrade att återgå i arbete. Skyldigheten kombineras med ett utvidgat statligt stöd för att stimulera och underlätta arbetsplatsinriktade rehabiliteringsinsatser. Vidare fick en nationell samordnare under 2018 i uppdrag att, med individens och samhällets bästa i fokus, analysera nuvarande förhållanden och främja samverkan mellan aktörerna i sjukskrivningsprocessen (dir. 2018:27). Uppdraget ska slutredovisas senast den 30 april 2020. Dessutom har en utredning tillsatts för att säkra en mer ändamålsenlig och rättssäker sjukförsäkring (dir. 2018:26).

När det gäller kvaliteten i sjukskrivningsprocessen har utredningen Finansiell samordning mellan hälso- och sjukvård och sjukförsäkring bedömt att det bör skapas incitament för landstingen och Försäkringskassan att göra fler och tidiga insatser för att förebygga orsaker till sjukskrivning och för att enskilda hållbart ska kunna återvända till arbete efter sjukfrånvaro (SOU 2018:80). Utredningen föreslår därför att det ska införas en ny lag. Utredningen anser också att det ska ges ett statligt stöd till landsting och regioner med upp till 2 miljarder kronor årligen för att öka samarbetet och minska sjukfrånvaron. Vidare anser utredningen att det bör inrättas ett nationellt forum för kunskaps- och genomförandestöd om sjukskrivningar. Utredningen understryker att vården bör stärka kompetensen och minska administrationen under sjukskrivningsprocessen.

Sedan flera år har Försäkringskassan i uppdrag att stärka handläggningen i sjukförsäkringen för att åstadkomma en välfungerande sjukskrivningsprocess. Sedan 2018 har Försäkringskassan i uppdrag att förstärka arbetet med att stödja individer i sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocessen. I årsredovisningen till regeringen redovisar Försäkringskassan genomförda insatser och resultat.

Utskottet konstaterar att en trygg och välfungerande sjukförsäkring är en grundbult i den svenska modellen. Varje enskild människas förmåga ska tas till vara och den som är sjukskriven ska erbjudas stöd för rehabilitering och omställning för att kunna återgå i arbete. Det bör även säkerställas att myndigheterna och övriga aktörer samverkar för att ge den försäkrade det stöd han eller hon behöver. Utskottet ser positivt på de åtgärder som regeringen vidtar för att modernisera sjukförsäkringssystemet och på det arbete som bedrivs med att skapa incitament att förebygga sjukskrivning. Utskottet anser att pågående arbete bör avvaktas.

Utskottet anser därför inte att det nu finns skäl för riksdagen att göra ett tillkännagivande om att bl.a. se över sjukförsäkringen eller Försäkringskassans verksamhet, stärka stödet till individen och samverkan mellan vården och Försäkringskassan i sjukskrivningsprocessen, utvidga det förebyggande

arbetet, att återinföra en bortre tidsgräns eller stärka drivkrafterna för återgång i arbete. Utskottet förutsätter också att regeringen i dialogen med Försäkringskassan lyfter frågor om hur regeringen på olika sätt kan bidra till att förbättra förutsättningarna för myndigheten att utföra sitt uppdrag. Motionerna 2018/19:2758 (M) yrkandena 3 och 5, 2018/19:1641 (SD) yrkande 11, 2018/19:2860 (C) yrkandena 1 och 3, 2018/19:1886 (V) yrkandena 1–3, 2018/19:2995 (KD) yrkandena 2, 6 och 9, 2018/19:640 (S), 2018/19:2024 (S) och 2018/19:2660 (S) yrkande 4 avstyrks därför. Även motion 2018/19:2751 (MP) om en basinkomst eller basförsörjning som ett ovillkorligt inkomstskydd som kan ges till alla avstyrks med det anförda.

Personer som har sjukersättning enligt de regler som gällde före den 1 juli 2008 har möjlighet att arbeta ideellt och med politiska uppdrag och ändå behålla sin sjukersättning. Även övriga personer med aktivitets- eller sjukersättning som inte omfattas av dessa regler har en sådan möjlighet inom ramen för den restarbetsförmåga som personen bedöms ha kvar, den s.k. åttondelen. En bedömning måste göras i varje enskilt fall av hur aktiviteterna påverkar rätten till ersättning (RÅ 2006 ref. 17). Utskottet vill i detta sammanhang understryka värdet av ideellt arbete och politiska uppdrag när det gynnar den enskildes rehabilitering och återgång i arbete. Utskottet finner dock inte skäl att föreslå någon översyn av dessa regler eller reglerna för bedömning av arbetsförmåga för rätt till sjukpenning. Motion 2018/19:1886 (V) yrkande 4 avstyrks därför.

När det gäller operativa ingrepp har rättspraxis efter hand utvecklats så att anledningen till ingreppet inte tillmäts någon betydelse när det gäller att bedöma sjukdomstillståndet efter ingreppet. Bedömningen ska i stället göras utifrån det sjukdomstillstånd som det operativa ingreppet medfört. Bland annat beroende på de ytterligt svåra avgränsningsfrågor som kan uppkomma är utskottet för närvarande inte berett att genom lagstiftning förändra den praxis som gäller ersättning i samband med olika sjukdomstillstånd. Yrkandet i motion 2018/19:982 (SD) avstyrks därmed.

Partiell sjukskrivning och partiell återgång i arbete förväntas främja hel återgång i arbete och ses därför som ett viktigt steg i rehabiliteringsprocessen. Möjligheten till partiell sjukskrivning begränsas dock av hur arbetstiden förläggs. En återgång i arbete ska också vara medicinskt motiverad.

Utskottet noterar att Försäkringskassan har genomfört projektet Flexibel sjukskrivning för personer under cancerbehandling. I en återrapport till regeringen i januari 2019 föreslår Försäkringskassan att arbetet vidareutvecklas genom dialog och samverkan inom ramen för befintlig lagstiftning. Enligt utskottet bör pågående arbete avvaktas. Motion 2018/19:1641 (SD) yrkande 6 avstyrks med det anförda.

Felaktiga utbetalningar m.m.

De krav som ställs på enskilda och i socialförsäkringarna ska vara tydliga, och kontrollen över systemen ska vara effektiv. Felaktiga utbetalningar och

överutnyttjande av välfärden måste motverkas. Myndigheterna måste ges tillräckliga förutsättningar för att bekämpa välfärdsbrottligheten och komma till rätta med felaktiga uppgifter i register m.m. som ligger till grund för utbetalningar.

För att förbättra kontrollmöjligheterna och effektivisera arbetet har Försäkringskassan fr.o.m. 2019 direktåtkomst till vissa uppgifter i Skatteverkets beskattningsdatabas.

Utskottet noterar att utredningen Kvalificerad välfärdsbrottlighet – förebygga, förhindra, upptäcka och beivra (SOU 2017:37) föreslår en rad åtgärder för att motverka att bidrag och förmåner hamnar i händerna på kriminella. Vidare föreslår utredningen Utvärdering av bidragsbrottslagen (SOU 2018:14) lagändringar i form av bl.a. ett ökat straffrättsligt skydd, en effektivare lagstiftning, höjt straffmaximum för grova bidragsbrott och en förlängd preskriptionstid. Utredningarnas förslag har varit på remiss och bereds inom Regeringskansliet.

Utskottet noterar också att en utredning ska lämna förslag på hur en samordnande funktion för statliga utbetalningar från välfärdssystemen kan öka möjligheterna att förhindra felaktiga utbetalningar, effektivisera utbetalningsprocesser och förbättra servicen till medborgarna (dir. 2018:50). Uppdraget ska redovisas senast den 29 maj 2020. Delegationen mot överutnyttjande av och felaktiga utbetalningar från välfärdssystemet kommer därutöver att redovisa sitt uppdrag i december 2019. Vidare noteras att regeringen enligt propositionsförteckningen avser att lämna propositionen Ett starkare skydd för välfärdssystemen i juni 2019.

Utskottet anser att samhällets förmåga att stoppa och lagföra personer som ägnar sig åt brottslighet riktad mot välfärdssystemet måste stärkas. Utskottet förutsätter att pågående arbete bedrivs skyndsamt och anser att pågående utredningar och regeringens beredning bör avvaktas. Motionerna 2018/19:1433 (M) yrkandena 1, 3 och 5, 2018/19:1560 (M), 2018/19:1567 (M), 2018/19:1650 (M) yrkande 2, 2018/19:439 (SD) yrkandena 2 och 3, 2018/19:1641 (SD) yrkandena 12 och 13, 2018/19:294 (V) yrkande 1 samt 2018/19:951 (S) yrkandena 1 och 2 avstyrks med det anförda.

Utskottet anser inte att Försäkringskassan kan ges en skyldighet att underrätta försäkringsbolag om att utbetalningarna av ersättning till en försäkrad har upphört eller minskats. Det borde vara den försäkrades skyldighet att göra detta och försäkringsbolagets skyldighet att informera den försäkrade om denna skyldighet. Motion 2018/19:876 (M) avstyrks därmed.

Utskottet anser inte heller att det ligger inom Försäkringskassans uppdrag att lämna uppgifter till Arbetsmiljöverket om det t.ex. finns många försäkrade som är sjukskrivna på samma arbetsplats. Generellt sett har arbetsgivaren en skyldighet att reagera, undersöka om fler blir sjukskrivna på samma arbetsplats och vidta nödvändiga åtgärder. I övrigt kan skyddsombudet agera och om det finns anledning kontakta Arbetsmiljöverket. Motion 2018/19:1966 (S) avstyrks därför.

Vård av närstående

En försäkrad som vårdar en närstående som är svårt sjuk har rätt till närståendepenning för tid när han eller hon avstår från förvärvsarbete i samband med vården, om den sjuke är försäkrad enligt socialförsäkringsbalken. Utskottet är nu inte berett att ställa sig bakom förslag om att undersöka riskfaktorer vid s.k. dubbel arbetsbörda vid vård av en svårt sjuk närstående eller om att utöka möjligheten till ersättning för vård eller annat enklare stöd till föräldrar eller andra närstående. Därmed avstyrks motionerna 2018/19:596 (M), 2018/19:2721 (C), 2018/19:2989 (KD) yrkande 89 och 2018/19:2995 (KD) yrkande 14.

Trygghetssystem för företagare och studerande

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkandena om bl.a. deltidssjukskrivning vid studier, översyn av trygghetssystemet för företagare och studerande, beräkning av sjukpenninggrundande inkomst (SGI) för företagare samt om kulturstipendier.

Jämför reservation 11 (SD), 12 (C) och 13 (KD).

Gällande ordning

Sjukpenninggrundande inkomst

Den årliga inkomst i pengar som en försäkrad tills vidare kan komma att få för eget arbete utgör den försäkrades sjukpenninggrundande inkomst (SGI), (25 kap. 2 § SFB). För att få bl.a. sjukpenning krävs att den försäkrade har kvalificerat sig för en SGI. Grundregeln för att en person ska ha en SGI är således att han eller hon har en inkomst av förvärvsarbete. Om förvärvsarbetet avslutas upphör även SGI:n. Det finns dock en efterskyddstid på tre månader (26 kap. 18 § SFB).

Det är möjligt att behålla SGI:n om den försäkrade avbryter eller inskränker sitt förvärvsarbete av något skäl som anges i 26 kap. 11–18 a §§ SFB (SGI-skyddad tid). Omständigheter som ger rätt till ett SGI-skydd kan t.ex. vara att den försäkrade studerar, är föräldraledig, deltar i arbetsmarknadspolitiska åtgärder av olika slag eller har ett kortare avbrott i förvärvsarbetet.

Trygghetssystem för företagare

Under 2010 infördes nya regler för sjuk- och föräldrapenning, karenstid och sjuklön för företagare. Den grundläggande karenstiden i sjukförsäkringen för egenföretagare är 7 dagar, men med möjlighet att välja en karenstid på 1, 14, 30, 60 eller 90 dagar. Vidare gäller en uppsägningstid vid begäran om kortare karenstid som motsvarar det antal dagar med vilket karenstiden förkortas. Ju

längre karenstid, desto lägre blir avgiften. En näringsidkare som har fyllt 55 år kan dock inte byta till en kortare karenstid. Rätt till sjuklön enligt sjuklönelagen gäller inte för en egenföretagare, utan företagaren får, med undantag för karenstiden, sjukpenning från Försäkringskassan även under de första 14 dagarna (25 kap. 9 § SFB).

En försäkrad som har inkomst av annat förvärvsarbete och bedriver näringsverksamhet, i form av en enskild näringsverksamhet, ett handelsbolag eller ett kommanditbolag, kan under ett uppbyggnadsskede få en SGI som minst motsvarar skälig avlöning för liknande arbete för annans räkning, s.k. jämförelseinkomst. Det gäller oavsett om det är fråga om ett nystartat företag eller om den försäkrade har övertagit en redan etablerad verksamhet (25 kap. 9 § SFB). Sedan augusti 2018 beräknas SGI-skyddet för företagare som startar ett aktiebolag på inkomsten av anställningen i aktiebolaget enligt principerna som gäller för övriga företagare under företagets uppbyggnadsskede (25 kap. 7 a § SFB). Tiden för uppbyggnadsskedet är 36 månader.

Sedan juli 2018 lämnas uppgifter om utbetalda ersättningar för arbete och skatteavdrag på individnivå månadsvis till Skatteverket, dvs. per betalningsmottagare. Uppgifterna lämnas i en arbetsgivardeklaration i stället för årligen i en kontrolluppgift.

När det gäller tillfällig föräldrapenning liknar reglerna för företagare de regler som gäller för anställda. Det innebär att delningstalet vid beräkning av denna förmån för egenföretagare är 260 dagar och att förmånen kan ges i högst fem kalenderdagar under en sjukdagarsperiod (13 kap. 35 § SFB). Den 1 juli 2019 utökas också föräldrapenningen till att omfatta fler familjekonstellationer.

För en försäkrad som bedriver näringsverksamhet i form av aktiebolag beräknas SGI:n på den lön som tas ut från bolaget. Det innebär att om den försäkrade blir sjuk är bolaget skyldigt att betala sjuklön. För den som bedriver näringsverksamhet som fysisk person eller i form av t.ex. handelsbolag, s.k. egenföretagare, räknas SGI:n med utgångspunkt i den taxerade nettoinkomsten.

Trygghetssystem för studerande

En omständighet som ger rätt till SGI-skydd är att den försäkrade studerar med studiestöd. Med studiestöd avses studiehjälp, studiemedel och studiestartsstöd.

För att skydda sin SGI måste den försäkrade ha uppfyllt villkoren för SGI-skydd under hela perioden sedan den försäkrade utförde det arbete som SGI:n har grundats på. Under studierna är SGI:n vilande och den försäkrade kan inte få någon sjukpenning grundad på den vilande SGI:n förrän studierna har avslutats. En studerande kan dock vid sjukdom under studietiden få sjukpenning baserad på sådant arbete som sker vid sidan av studierna, s.k. studietids-SGI (26 kap. 19 § SFB).

Särskilda regler gäller för den som bedriver studier inom sitt eget yrkesområde. I sådana fall är den studerandes SGI skyddad även om den

studerande inte fått studiestöd. SGI-skydd gäller även för den som uppbär bidrag för kompletterande pedagogisk utbildning som leder till ämneslärarexamen för personer som har en examen på forskarnivå samt för den som får studiestartsstöd enligt lagen (2017:527) om studiestartsstöd (2 § förordningen [2000:1418] om tillämpningen av vissa skyddsbestämmelser för sjukpenninggrundande inkomst).

För den som inte har haft någon förvärvsinkomst innan studierna påbörjades finns ett särskilt försäkringsskydd i studiemedelssystemet som innebär att en studerande har rätt att behålla sina studiemedel vid sjukdom, trots att han eller hon inte studerar. Det krävs i dessa fall bl.a. att den studerande är helt oförmögen att studera på grund av sjukdom. En eventuell lånedel kan även skrivas av för tiden efter 30 dagars sjukdom.

Sedan den 1 juli 2018 kan den som studerar på heltid i vissa fall få vara sjukskriven på halvtid och behålla studiemedlen. Det gäller studerande som på grund av en väldokumenterad sjukdom riskerar att få en eller flera längre sjukperioder under en tolv månadersperiod.

Vidare gäller sedan den 1 juli 2018 ett SGI-skydd för försäkrade för eftergymnasiala studier oavsett om de får studiemedel eller inte, dock under förutsättning att utbildningen är på minst halvtid och berättigar till studiestöd (26 kap. 11 § SFB). Vidare gäller ett SGI-skydd för studier på grundläggande eller gymnasial nivå eller motsvarande utbildning i t.ex. folkhögskola för de försäkrade som på grund av sin ålder inte är berättigade till studiehjälp, oavsett om den studerande får studiestöd eller inte.

När det gäller en försäkrad med sjukersättning har han eller hon möjlighet att arbeta eller studera utan att förlora rätten till ersättning, s.k. vilande sjukersättning (36 kap. 18 § SFB). Studiemedel betalas dock ut först vid 50 procents studietakt.

Motionerna

Trygghetssystem för företagare

I kommittémotion 2018/19:141 av Tobias Andersson m.fl. (SD) begärs ett tillkännagivande om att slopa åldersgränsen för egenföretagare och göra det möjligt att även efter 55 års ålder fritt ändra karenstid i sjukförsäkringen.

I kommittémotion 2018/19:2860 av Solveig Zander m.fl. (C) yrkande 11 begärs ett tillkännagivande om att se över möjligheterna att införa e-inkomst och förbättra det ekonomiska skyddet för företagare. Parlamentariska socialförsäkringsutredningens förslag om förbättringar för företagare och uppdragstagare med bättre skydd under uppbyggnadsskedet och främjande av företagare och jämställdhet bör införas omgående.

I motion 2018/19:2525 av Per Åsling (C) begärs ett tillkännagivande om att utreda förutsättningarna för beräkning av SGI utifrån deklarerat resultat på inbetalda egenavgifter. Administrationen bör underlättas, och det bör vara enklare för företagare att beräkna SGI.

I motion 2018/19:2547 av Rickard Nordin (C) yrkande 1 begärs ett tillkännagivande om att göra en helhetsöversyn av trygghetssystemen för att inkludera företagare. Företagande bör uppmuntras, och befintliga hinder för företagare bör tas bort.

I motion 2018/19:2381 av Niels Paarup-Petersen (C) yrkandena 1 och 2 begärs tillkännagivanden om att se över om det är möjligt att inkomster som förs till periodiseringsfond kan ingå i SGI:n och om att utreda hur dessa inkomster ska kunna ingå i SGI:n. Inkomster från näringsverksamhet som överförs till en periodiseringsfond under intjänandeåret eller beskattningsåret räknas inte med i SGI:n, vilket är orimligt. Det kan leda till avslag på begäran om att få sjukpenning trots att inkomsten beskattas.

I kommittémotion 2018/19:2913 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 7 begärs ett tillkännagivande om att de som startar nya företag oavsett företagsform bör omfattas av SGI under företagets uppbyggnadsskede. Motionärerna anser att reglerna bör omfatta även de som väljer att inte vara anställd och ta ut någon lön.

I kommittémotion 2018/19:2995 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 13 begärs ett tillkännagivande om att förbättra för småföretagare i socialförsäkringssystemet för att stärka SGI-skyddet. Beräkningsgrunden bör vara mer rättvis och baseras på historiska inkomster.

I motion 2018/19:1064 av Johan Andersson m.fl. (S) yrkande 1 begärs ett tillkännagivande om att förbättra trygghetssystemen för småföretagare eftersom det inte är rimligt att småföretagare har sämre skydd än de flesta anställda.

I kommittémotion 2018/19:2295 av Anna Sibinska m.fl. (MP) yrkande 4 begärs ett tillkännagivande om att kulturstipendier ska berättiga till socialförsäkring och pension. Konstnärer med kulturstipendier bör få rimlig ersättning vid sjukdom och ålderdom samt för vård av barn. I yrkande 5 begärs ett tillkännagivande om att det behövs en stödfunktion på Försäkringskassan och Skatteverket för konstnärer och egenföretagare inom kultursektorn.

Även i motion 2018/19:2306 av Anna Sibinska (MP) yrkande 2 begärs ett tillkännagivande om att stipendier ska berättiga till socialförsäkring och pension. I yrkande 3 begärs ett tillkännagivande om att vissa myndigheters särskilda kompetens om kulturskapares och konstnärers villkor behöver förbättras.

Trygghetssystem för studerande

I kommittémotion 2018/19:1641 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 9 begärs ett tillkännagivande om studier som rehabilitering. Den försäkrade bör få rätt att behålla sin sjukersättning vid studier även om studietakten är lägre än 50 procent under sex månader.

I kommittémotion 2018/19:2860 av Solveig Zander m.fl. (C) yrkande 9 begärs ett tillkännagivande om att förbättra studenters trygghet vid sjukskrivning. Regeringen bör se över om försäkrade kan vara deltid-

sjukskrivna i varierande grad och behålla studiemedlet på deltid och om det är lämpligt att Försäkringskassan fattar beslut om detta.

I kommittémotion 2018/19:2893 av Jimmy Loord m.fl. (KD) yrkande 51 begärs ett tillkännagivande om att de sociala trygghetssystemen behöver anpassas bättre till studenter. Försäkrade bör generellt få studera med studie-stöd även vid deltidssjukskrivning. Det kan ge personer med sjukdomstillstånd nya möjligheter på arbetsmarknaden.

I motion 2018/19:1958 av Magnus Manhammar (S) begärs ett tillkännagivande om att se över möjligheterna för alla sjukskrivna att kombinera studiemedel och sjukpenning eftersom det kan ändra sjuk-skrivningsmönstret och leda till ett minskat ohälsotal.

I motion 2018/19:2201 av Jasenko Omanovic och Malin Larsson (båda S) begärs ett tillkännagivande om att se över regelverket för sjukpenning under studietiden. I dag måste försäkrade avbryta studierna för att få sjukpenning beräknad på inkomster som de hade innan studierna påbörjades. Karenstiden för avskrivning av lånedelen, som i en del fall är 30 dagar, innebär att många inte vågar satsa på utbildning.

I motion 2018/19:2742 av Annika Hirvonen Falk och Rebecka Le Moine (båda MP) yrkande 1 begärs ett tillkännagivande om att försäkrade som studerar bör få möjlighet att vara deltidssjukskrivna på förmånsnivåerna en fjärdedel, 50 procent och tre fjärdedelar. I yrkande 2 begärs ett tillkännagivande om karenstid för studenter vid sjukdom. Karenstiden för avskrivning av lånedelen bör förkortas från 30 dagar till 1 dag. I yrkande 3 begärs ett tillkännagivande om ett förtydligt ansvar för studerandes rehabilitering. En försäkrad som blir sjuk bör ha rätt att rehabiliteras tillbaka till studier.

Utskottets ställningstagande

Trygghetssystem för företagare

Utskottet kan konstatera att det nyligen har vidtagits en rad åtgärder för att öka tryggheten för företagare och utjämna skillnaderna mellan företagare som valt olika företagsformer. Bland annat kan en SGI under uppbyggnadsskede fastställas även för företagare som startar aktiebolag.

Vidare har Parlamentariska socialförsäkringsutredningen föreslagit att ersättning till företagare oavsett företagsform under ett uppbyggnadsskede ska baseras på inkomster under tiden närmast före den månad då verksamheten startade, s.k. historiska inkomster. Det kan t.ex. innebära att tidigare inkomster kan ligga till grund för SGI även för den som har startat ett aktiebolag, under de första 36 månaderna (SOU 2012:47 och SOU 2015:21). Beredning pågår inom Regeringskansliet.

Konstnärspolitiska utredningen föreslår att beräkningen av SGI för konstnärer och vilande SGI under stipendietid bör hanteras inom ramen för den pågående beredningen av förslagen i Parlamentariska socialförsäkrings-utredningen (SOU 2018:23). Utredningen anser även att myndigheter som beviljar förmåner från trygghetssystemen bör få i uppdrag att tydliggöra och

informera om konstnärers möjligheter och rättigheter. Utredningen har remitterats och bereds inom Regeringskansliet.

Med hänsyn till att det arbete som pågår bör avvaktas avstyrks motionerna 2018/19:141 (SD), 2018/19:2381 (C) yrkandena 1 och 2, 2018/19:2860 (C) yrkande 11, 2018/19:2525 (C), 2018/19:2547 (C) yrkande 1, 2018/19:2913 (KD) yrkande 7, 2018/19:2995 (KD) yrkande 13, 2018/19:1064 (S) yrkande 1, 2018/19:2295 (MP) yrkandena 4 och 5 samt 2018/19:2306 (MP) yrkandena 2 och 3.

Trygghetssystem för studerande

Utskottet kan konstatera att det nyligen har vidtagits åtgärder för att öka tryggheten för studerande. Som utskottet nämnt föreslår vidare Parlamentariska socialförsäkringsutredningen (SOU 2015:21) att nuvarande system med SGI baserad på framtida inkomster ska kunna bytas ut mot ett system byggt på historiskt ersättningsgrundande inkomster. Vid beräkningen av historiska inkomster föreslås tiden med studier vara överhoppningsbar.

Vidare pågår det en utredning för att ytterligare stärka tryggheten för studerande vid sjukdom och främja effektivare studier (dir. 2017:80). I delbetänkandet Ökad trygghet för studerande som blir sjuka (SOU 2018:9) föreslår utredningen bl.a. kortare karenstid för rätt till avskrivning av studielån, förtydligat ansvar för studieinriktad rehabilitering och en tidsgräns för rätt till studiemedel under sjukdom. Förslagen har remitterats och bereds inom Regeringskansliet.

Utskottet välkomnar regeringens pågående arbete för att stärka studerandes ekonomiska trygghet vid sjukdom. Det är inte minst viktigt för personer som är långtidssjukskrivna eller för dem som går från arbete till studier eftersom det kan underlätta karriärväxling och omställning. Vidare kan det ha stor betydelse för studerande med familj. Pågående utredningar och regeringens beredning av lämnade och kommande förslag bör avvaktas. Motionerna 2018/19:1641 (SD) yrkande 9, 2018/19:2860 (C) yrkande 9, 2018/19:2893 (KD) yrkande 51, 2018/19:1958 (S), 2018/19:2201 (S) och 2018/19:2742 (MP) yrkandena 1–3 avstyrks därmed.

Sjukförsäkring

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om bl.a. att stärka rehabiliteringskedjan, införa en rehabiliteringsombudsman eller en mentor för enskilda i sjukskrivningsprocessen och utöka antalet kontrollstationer.

Jämför reservation 14 (SD), 15 (C), 16 (KD), 17 (SD) och 18 (KD).

Gällande ordning

Rehabiliteringskedjan

Den s.k. rehabiliteringskedjan styr när och i förhållande till vilket eller vilka arbeten som arbetsförmågan ska prövas. Bedömningen av rätt till sjukpenning görs utifrån fasta tidsgränser för försäkrade som har en anställning.

Under de första 90 dagarna av en sjukskrivning bedöms den försäkrades förmåga att klara sitt vanliga arbete eller annat lämpligt arbete som arbetsgivaren tillfälligt erbjuder (27 kap. 46 § SFB). Från och med den 91:a dagen ska även beaktas om den försäkrade kan utföra något annat arbete hos arbetsgivaren (27 kap. 47 § SFB). Från och med den 181:a dagen ska bedömas om den försäkrade kan försörja sig själv genom förvärsarbete som är normalt förekommande på arbetsmarknaden eller genom annat lämpligt arbete som är tillgängligt. Om det finns särskilda skäl ska prövningen mot hela arbetsmarknaden kunna skjutas upp, dock inte längre än t.o.m. dag 365 i sjukperioden (27 kap. 48 § SFB).

Om den försäkrade är arbetslös bedöms arbetsförmågan under hela tiden i förhållande till ett normalt förekommande arbete på arbetsmarknaden eller annat lämpligt arbete som är tillgängligt för den försäkrade. När det gäller egna företagare beaktas förmågan att kunna utföra det vanliga arbetet de första sex månaderna av sjukperioden, och därefter tillämpas övriga steg i rehabiliteringskedjan. För den som drabbas av sjukdom under föräldraledighet eller deltar i arbetsmarknadspolitiska program finns särskilda regler.

Försäkringskassan samordnar och utövar tillsyn över de insatser som behövs för rehabiliteringen (30 kap. 8–11 §§ SFB). Vidare ska Försäkringskassan i samråd med den försäkrade se till att den försäkrades behov av rehabilitering snarast klarläggs och att de åtgärder vidtas som behövs för en effektiv rehabilitering. Försäkringskassan ska, om den försäkrade medger det, samverka med arbetsgivaren, arbetstagarorganisationen, hälso- och sjukvården, socialtjänsten, Arbetsförmedlingen och andra myndigheter som berörs. Försäkringskassan ska verka för att nämnda organisationer och myndigheter, var och en inom sitt område, vidtar de åtgärder som behövs för en effektiv rehabilitering av den försäkrade. Slutligen ska Försäkringskassan

se till att rehabiliteringsåtgärder påbörjas så snart det är möjligt av medicinska och andra skäl.

Sedan den 1 juli 2018 är arbetsgivaren skyldig att upprätta en plan för återgång i arbete för arbetstagare som kan antas ha en nedsatt arbetsförmåga på grund av sjukdom under minst 60 dagar. Planen ska vara upprättad senast när arbetsförmågan varit nedsatt under 30 dagar (30 kap. 6 § SFB).

Den arbetslivsinriktade rehabiliteringen ska leda till att arbetstagaren ska kunna återgå till sitt gamla arbete eller få ett annat lämpligt arbete hos sin nuvarande arbetsgivare. Åtgärderna kan omfatta bl.a. ändrade arbetsuppgifter, arbetsträning, ändrade arbetstider, tekniska anpassningsåtgärder och särskilda arbetshjälpmiddel. Arbetsgivaren är dock inte skyldig att vidta åtgärder som innebär en utvidgning av verksamheten eller att skapa nya arbetsuppgifter. Staten ger ekonomiskt stöd till arbetsgivare vid köp av utredningstjänster för att förebygga sjukfall och för att vid sjukfall öka arbetstagares möjligheter att återgå i arbete. Den 1 juli 2018 ändrade bidraget för köp av arbetsplatsnära stöd namn till bidrag till arbetsgivare för köp av arbetsplatsinriktat rehabiliteringsstöd för återgång i arbete. Bidraget utvidgades till att, förutom utredande insatser, även omfatta planering, genomförande och uppföljning. Vidare har bidragsbeloppen höjts till 10 000 kronor per arbetstagare och år samt ges med högst 200 000 kronor per arbetsgivare.

Medicinsk rehabilitering syftar till att så långt som möjligt återställa den fysiska och psykiska funktionsförmågan. Medicinsk rehabilitering utförs till största delen av hälso- och sjukvården.

Arbetsförmedlingen har hand om den yrkesinriktade rehabiliteringen som är avsett att hjälpa arbetssökande med särskilda behov att finna och få ett arbete i första hand på den reguljära arbetsmarknaden. Rehabiliteringen består av utredning och funktionsbedömning, vägledning, arbetsprövning, arbetsplatsanpassning, studie- och yrkesvägledning, information om studier och yrken och anställningsförberedande aktiviteter.

Social rehabilitering sker i huvudsak i kommunal regi och syftar främst till att ge ekonomisk och social trygghet och att få människor att fungera socialt. Socialtjänsten ansvarar för social rehabilitering.

Finansiell samordning genom samordningsförbund (Finsam) bedrivs av förbunden och är en frivillig samverkan mellan Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, landstinget, regionen samt en eller flera kommuner. Insatserna ska rikta sig till försäkrade med behov av samordnade rehabiliteringsinsatser och syftar till att dessa ska uppnå eller förbättra sin förmåga att utföra förvärsarbete. Målgruppen befinner sig ofta långt ifrån arbetsmarknaden. Insatserna bestäms av respektive samordningsförbund och kan avse frågor om samlokalisering och att utveckla gemensamma metoder och individanpassade åtgärder för sjukskrivna. Försäkringskassan bidrar med statens andel motsvarande hälften av medlen; landstinget och kommunen ska bidra med var sin fjärdedel.

Därutöver gäller kvalitetssäker och effektiv sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocess – överenskommelse mellan staten och Sveriges

Kommuner och Landsting (SKL) för 2017–2018. I december 2018 tecknade regeringen och SKL, i avvaktan på en ny regering, en överenskommelse om en kvalitetssäker och effektiv sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocess för 2019.

Enligt lagen (2018:744) om försäkringsmedicinska utredningar ska landstingen tillhandahålla försäkringsmedicinska utredningar på begäran av Försäkringskassan. Försäkringsmedicinska utredningar utförs inom en hälso- och sjukvårdsverksamhet av legitimerad läkare och annan hälso- och sjukvårdspersonal. Iakttagelser och bedömningar av den försäkrades funktions- och aktivitetsförmåga ska sammanställas i ett skriftligt utlåtande och skickas till Försäkringskassan. Ett landsting får sluta avtal med ett annat landsting eller någon annan i egenskap av vårdgivare om att utföra de uppgifter som landstinget ansvarar för enligt lagen. Lagen trädde i kraft den 1 januari 2019.

Ersättningsnivåer m.m.

En förutsättning för rätt till sjukpenning är att en sjukpenninggrundande inkomst (SGI) har fastställts för den försäkrade. SGI är den årsinkomst i pengar som en försäkrad kan förväntas få genom arbete (25 kap. 2 § SFB). SGI:n bestäms i samband med att en försäkrad ansöker om en förmån som grundas på SGI, t.ex. sjukpenning eller föräldrapenning.

För att en försäkrad ska ha rätt till sjukpenning krävs att hans eller hennes arbetsförmåga är nedsatt med minst en fjärdedel på grund av sjukdom.

Sjukpenning lämnas enligt följande förmånsnivåer (27 kap. 45 § SFB):

1. Hel sjukpenning lämnas för dag när den försäkrade saknar arbetsförmåga.
2. Tre fjärdedels sjukpenning lämnas när den försäkrades arbetsförmåga är nedsatt med minst tre fjärdedelar men inte saknas helt.
3. Halv sjukpenning lämnas när den försäkrades arbetsförmåga är nedsatt med minst hälften men inte med tre fjärdedelar.
4. En fjärdedels sjukpenning lämnas när den försäkrades arbetsförmåga är nedsatt med minst en fjärdedel men inte med hälften.

Den försäkrades sjukpenning ska beräknas på ett underlag som för sjukpenning på normal ersättningsnivå motsvarar 80 procent av den försäkrades SGI och för sjukpenning på fortsättningsnivå motsvarar 75 procent av den försäkrades SGI (28 kap. 7 § SFB).

Sedan den 1 juli 2018 är den högsta SGI:n åtta prisbasbelopp, dvs. 372 000 kronor för 2019. För att ha rätt till sjukpenning krävs att SGI:n uppgår till minst 24 procent av prisbasbeloppet, dvs. lägst 11 160 kronor för 2019.

SGI:n kan vara skyddad i vissa situationer. Det innebär att den försäkrade har en SGI som baseras på tidigare arbete trots att förvärvsarbetet har avbrutits eller inskränkts. En sådan situation är t.ex. att den försäkrade är helt eller partiellt arbetslös. En förutsättning för SGI-skydd vid arbetslöshet är att den försäkrade har varit arbetssökande genom Arbetsförmedlingen (26 kap. 13 §

SFB). Sedan januari 2018 gäller ett SGI-skydd även i avvaktan på beslut om en ny period med sjukpenning eller sjukpenning i särskilda fall.

Motionerna

Rehabiliteringskedjan

I motion 2018/19:2758 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 1 begärs ett tillkännagivande om att tillsätta en utredning som ska undersöka lämpligheten i och förutsättningarna för en särskild rehabiliteringskedja för vissa lättare psykiatriska diagnoser. Tidsgränserna i rehabiliteringskedjan är inte anpassade till annat än traditionella sjukdomstillstånd. I yrkande 6 begärs ett tillkännagivande om behovet av att införa en förebyggandegaranti vid psykisk ohälsa. Försäkrade som har ett arbete och är i behov av förebyggande insatser bör i regel börja med insatser inom en månad.

I kommittémotion 2018/19:1641 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 1 begärs ett tillkännagivande om att stärka rehabiliteringskedjan. Den personliga kontakten bör vara regelbunden med obligatoriska avstämningsmöten och kontrollstationer, och rehabiliteringsplanen bör vara tydlig. Det behövs positiva incitament att återgå i arbete och en förenklad övergång till sjukersättning för försäkrade som är långvarigt sjuka. I yrkande 2 begärs ett tillkännagivande om förändrad prövning i rehabiliteringskedjan dag 180. Från dag 180 fram till dag 365 i rehabiliteringskedjan bör den försäkrade få pröva ett arbete inom sitt kompetensområde utifrån en bredare arbetsmarknad än sin tidigare arbetsplats. I yrkande 10 begärs ett tillkännagivande om att ge försäkrade ökade möjligheter att pröva ett nytt yrke. Regeringen bör utreda om reglerna kan ändras för att fler sjukskrivna ska få pröva ett nytt yrke, särskilt vid psykisk ohälsa.

I kommittémotion 2018/19:2860 av Solveig Zander m.fl. (C) yrkande 2 begärs ett tillkännagivande om att införa en flexibel återgång i arbete och rekommendationer för kortare sjukskrivning. Det är viktigt att försäkrade som är sjukskrivna snabbt kommer i arbete, annars riskerar de att hamna i isolering. Regeringen bör därför införa regler för en snabb, successiv återgång i arbete i rehabiliteringskedjan. Den första sjukskrivningstiden bör vara kort, och möjligheten för försäkrade att vara deltidssjukskrivna bör öka.

I motion 2018/19:1484 av Sofia Nilsson (C) begärs ett tillkännagivande om att lagen (2003:1210) om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser bör ändras så att samordningsförbunden får behandla personuppgifter om individer som är föremål för rehabiliteringsinsatser inom ramen för den samverkan som finansieras enligt denna lag. Förbunden har ett påtagligt behov av att få behandla personuppgifter efter införandet av EU:s nya dataskyddsregler och en dom från förvaltningsrätten i Stockholm län.

I kommittémotion 2018/19:2995 av Hans Eklinde m.fl. (KD) yrkande 7 begärs ett tillkännagivande om rehabiliteringskedjan. Hälso- och sjukvårdens och Försäkringskassans samarbete bör utvecklas för att den försäkrade ska få en anpassad sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocess. I yrkande 10 begärs

ett tillkännagivande om en mentor som stöd för försäkrade i sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocessen. Försäkrade bör få hjälp av en mentor som samtalspartner, bollplank och rådgivare inför olika val och beslut. I yrkande 12 begärs ett tillkännagivande om att starta ett pilotprojekt med arbetsplatsrådgivare som stöd för arbetsgivaren i rehabiliteringsfrågor. För att öka arbetsgivares kunskap inom rehabilitering bör det finnas arbetsplatsrådgivare, anställda av Försäkringskassan eller en annan lämplig myndighet, som kan ge stöd såväl i arbetsgivarens rehabiliteringsverksamhet generellt som i rehabiliteringsfall.

I motion 2018/19:103 av Jimmy Loord (KD) begärs ett tillkännagivande om att utreda möjligheten att utöka uppdraget till Finsam. På grund av ökande sjuktal och en ökad integration bör aktörerna få ge förbunden utökade uppdrag.

I motion 2018/19:2023 av Johanna Haraldsson (S) begärs ett tillkännagivande om att förenkla och förtydliga sjukskrivningsprocessen för att försäkrade inte ska komma i kläm. Ökad hänsyn bör tas till den försäkrades sjukdomsbild och behov av rehabilitering.

I motion 2018/19:2658 av Ann-Christin Ahlberg och Petter Löberg (båda S) begärs ett tillkännagivande om att se över rehabiliteringskedjan. En försäkrads möjligheter att arbeta deltid och kraven på arbetsgivaren för anställdas rehabilitering bör öka.

I motion 2018/19:2660 av Sultan Kayhan (S) yrkande 1 begärs ett tillkännagivande om att se över rehabiliteringskedjan för att säkerställa att sjukförsäkringen ger trygghet för försäkrade som drabbas av sjukdom. I yrkande 2 begärs ett tillkännagivande om att definiera vilka arbeten som kan anses vara normalt förekommande på arbetsmarknaden. Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen bör ha en gemensam definition. Ingen ska riskera att hamna mellan stolarna.

Även i motion 2018/19:2684 av Sultan Kayhan (S) yrkande 1 begärs ett tillkännagivande om att verka för ett tydligt ansvar för individen så att ingen riskerar att hamna utanför trygghetssystemet vid sjukdom. I yrkande 2 begärs ett tillkännagivande om att Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen bör ha samma definition av begreppet arbetsförmåga.

I motion 2018/19:2661 av Sultan Kayhan (S) yrkande 2 begärs ett tillkännagivande om att överväga att ändra sjukskrivningsprocessen och låta speciallistläkare inom försäkringsmedicin hantera försäkrades sjukskrivningar när en sjukperiod riskerar att bli långvarig. Härigenom skulle processen effektiviseras och bli mer rättssäker. I yrkande 3 begärs ett tillkännagivande om att verka för en översyn av Socialstyrelsens försäkringsmedicinska beslutsstöd i dialog med vården. Beslutsstödet bör ändras och inte ge utrymme för generella diagnoser.

I motion 2018/19:834 av Patrik Engström m.fl. (S) begärs ett tillkännagivande om att skapa en möjlighet för samordningsförbunden att besluta om att få delta på distans vid förbundens sammanträden på motsvarande sätt som för fullmäktige i kommunallagen. Resvägen är för lång.

I motion 2018/19:1957 av Eva Lindh m.fl. (S) begärs ett tillkännagivande om att se över samverkan mellan huvudmän. Regelverken bör ses över för att ytterligare underlätta och vidareutveckla den finansiella samordningen. Strukturen bör kunna användas på flera områden.

I motion 2018/19:1990 av Olle Thorell m.fl. (S) begärs ett tillkännagivande om en bättre fungerande samordning mellan statens, regionernas, kommunernas och arbetsgivarnas resurser för att säkerställa att försäkrade får stöd och den hjälp som krävs vid sjukdom och rehabilitering.

Ersättningsnivåer m.m.

I kommittémotion 2018/19:1641 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 5 begärs ett tillkännagivande om att skraddarsy förmånsnivåerna i sjukpenningen. Försäkrades återgång i arbete efter sjukskrivning bör bedömas utifrån vad som fungerar för individen. Förmånssystemet bör ses över, och nivåerna bör ändras i steg om fem procent. I yrkande 8 begärs ett tillkännagivande om incitament att återgå i arbete. En försäkrad som varit sjukskriven länge bör få behålla sin ersättning under sex månader om han eller hon återgår i arbete med upp till 25 procent. Om arbetstiden ökar därutöver bör ersättningen gradvis minska.

I partimotion 2018/19:2997 av Ebba Busch Thor m.fl. (KD) yrkande 12 begärs ett tillkännagivande om att göra en översyn så att SGI baseras på den fastställda lönerevideringen retroaktivt, oavsett när löneavtalet undertecknades. I många fall undertecknas ett löneavtal mellan parterna flera månader efter att själva lönerevisionen skulle ha gjorts, och arbetstagaren får sedan sin reviderade lön retroaktivt. SGI:n beräknas utifrån den gamla, lägre lönenivån. Reglerna bör ses över.

I kommittémotion 2018/19:2995 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 11 begärs ett tillkännagivande om att slopa de fasta förmånsnivåerna i sjuk- och rehabiliteringspenningen samt aktivitets- och sjukersättningen med en individanpassad procentsats mellan 25 och 100 procent. Sjukförsäkringen bör göras om så att nivåerna blir mer flexibla.

I motion 2018/19:1144 av Teres Lindberg (S) begärs ett tillkännagivande om en värdig sjukförsäkring. Försäkringsskyddet bör stärkas och det s.k. taket höjas så att fler försäkrade kan få ett fullgott skydd.

I motion 2018/19:2130 av Annelie Karlsson (S) begärs ett tillkännagivande om att verka för att få en mänskligare sjukförsäkring som ger trygghet och rättssäkerhet. Ersättningsnivåerna i sjukförsäkringen bör ändras och följa pris- och löneökningen.

I motion 2018/19:2680 av Mathias Tegnér och Fredrik Lundh Sammeli (båda S) yrkande 1 begärs ett tillkännagivande om att överväga att höja det s.k. taket i sjukförsäkringen. Allt fler försäkrade saknar ett fullgott skydd. Huvuddelen av arbetskraften bör få 80 procent av inkomsten. Ersättningen bör därför justeras i takt med löneökningarna. I yrkande 3 begärs ett tillkännagivande om historisk SGI i sjukförsäkringen. En historiskt beräknad SGI underlättar försäkrades förståelse för hur inkomster påverkar SGI:n.

Ikraftträdandet bör kombineras med övergångsbestämmelser så att försäkrade inte drabbas av negativa konsekvenser.

Utskottets ställningstagande

Rehabiliteringskedjan

Utskottet konstaterar att en trygg sjukförsäkring är en del av ett starkt samhälle. Den som är sjuk och inte kan arbeta ska ha rätt till snabb rehabilitering och ekonomisk trygghet under den tid det tar.

Regeringen presenterade 2015 ett brett åtgärds paket med konkreta åtgärder för ökad hälsa och minskad sjukfrånvaro. Försäkringskassan, arbetsgivare samt hälso- och sjukvården identifierades som de viktigaste aktörerna för att åstadkomma detta (prop. 2015/16:1 utg.omr. 10). I budgetpropositionen för 2017 anger regeringen att åtgärdsprogrammet vidareutvecklats med fokus på hälso- och sjukvårdens och arbetsgivarens roll i sjukskrivningsprocessen samt att åtgärder vidtagits för att ge unga med funktionsnedsättning eller sjukdom bättre möjligheter att komma i arbete, i stället för att få aktivitetsersättning (prop. 2016/17:1 utg.omr. 10). I budgetpropositionen 2018 redovisas ytterligare åtgärder och hur dialogen kan fortsätta att utvecklas mellan de olika aktörerna.

Den 1 juli 2018 infördes en lagreglerad skyldighet för arbetsgivaren att planera tidiga insatser som underlättar för den försäkrade att återgå i arbete. Skyldigheten kombineras med ett utvidgat statligt stöd för att stimulera och underlätta arbetsplatsinriktade rehabiliteringsinsatser.

Vidare har landstingen, bl.a. med stöd av stimulansmedel i överenskommelser mellan regeringen och SKL, successivt utvecklat en koordineringsfunktion som ska vara ett stöd för kvinnor och män i sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocessen och, i förekommande fall, underlätta för dem att återgå i arbete. Vidare samordnar funktionen insatserna för enskilda patienter internt inom hälso- och sjukvården samt samverkar med externa aktörer, om den enskilde har gett sitt samtycke. Externa aktörer är t.ex. arbetsgivare, Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen. Funktionen är relativt etablerad inom primärvården, men finns även inom delar av specialistvården. Landstingen säkerställer att funktionen får den kompetensutveckling som krävs för uppdraget.

Utskottet noterar att regeringen nu föreslår att koordineringsfunktionen ska permanentas och regleras i lag (lagrådsremiss). Enligt propositionsförteckningen avser regeringen att lämna propositionen Ny lag om koordineringsinsatser till vissa sjukskrivna patienter i september 2019.

Vidare föreslås i betänkandet Samspel för hälsa – Finansiell samordning mellan hälso- och sjukvård och sjukförsäkring bl.a. att landstingens roll ska stärkas genom statsbidrag (SOU 2018:80). I betänkandet För att börja med något nytt måste man sluta med något gammalt – Förslag för en långsiktigt hållbar styrning inom området psykisk hälsa föreslås åtgärder för ett

sektorsövergripande arbete för psykisk hälsa (SOU 2018:90). Förslagen i betänkandena bereds inom Regeringskansliet.

Utskottet vill också peka på att regeringen har tillsatt en nationell samordnare för att, med individens och samhällets bästa i fokus, analysera nuvarande förhållanden och främja samverkan mellan aktörerna i sjuk-skrivningsprocessen (dir. 2018:27). Uppdraget ska slutredovisas senast den 30 april 2020.

När det gäller det försäkringsmedicinska beslutsstödet konstaterar utskottet att Socialstyrelsen under flera år har haft i uppdrag att kontinuerligt följa upp, uppdatera och utvärdera beslutsstödet. I budgetpropositionen för 2017 fick myndigheten en permanent förstärkning av sitt anslag för det arbetet (prop. 2016/17:1 utg.omr 10). I Socialstyrelsens återrapport till regeringen 2018 framkommer att det tas fram långsiktiga mål för beslutsstödet utifrån användarnas behov och processbeskrivningar för att systematiskt förbättra arbetet genom att bl.a. utgå från bästa tillgängliga kunskap och redovisa informationen transparent. I rapporten framkommer att Försäkringskassan och Socialstyrelsen tittar på hur stödet kan utvecklas och bidra till en bättre kommunikation dem emellan. För närvarande genomför myndigheterna dessutom en fördjupad analys av förekomsten av samsjuklighet och Försäkringskassans användning av och syn på beslutsstödet.

När det gäller den yrkesinriktade rehabiliteringen har Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan haft i uppdrag att se över befintligt regelverk för kvinnors respektive mäns ersättning vid deltagande i rehabiliteringsinsatser som bedrivs i samverkan mellan myndigheterna. Avsikten är att det ska bli lättare för deltagare i rehabiliteringssamverkan att ta del av Arbetsförmedlingens insatser samtidigt som individens försörjning inte ska påverkas. Myndigheterna har lämnat in en rapport till regeringen, som tagit fram en departementspromemoria (Ds 2018:32). Förslagen har varit på remiss och bereds inom Regeringskansliet.

Vidare noterar utskottet att Inspektionen för socialförsäkringen har i uppdrag att utvärdera samordningsförbundens verksamhet. Inspektionen har lämnat rapporterna Samordningsförbundens organisation och verksamhet (2019:1) och Gör samordningsförbund någon skillnad? (2019:4).

Utredningen En trygg sjukförsäkring med människan i centrum föreslår i ett delbetänkande (SOU 2019:2) bl.a. att det införs ett lägre beviskrav vid prövning av vissa sjukskrivnas återgång i arbete hos arbetsgivaren och att tidpunkten för prövning av sjukskrivna mot ett normalt förekommande arbete senareläggs. Delbetänkandet bereds inom Regeringskansliet.

Utskottet, som kan konstatera att ett brett och omfattande arbete pågår, anser att beredningen av de många förslagen bör avvaktas. Utskottet avstyrker därför motionerna 2018/19:103 (KD), 2018/19:1484 (C), 2018/19:1641 (SD) yrkandena 1, 2 och 10, 2018/19:1957 (S), 2018/19:1990 (S), 2018/19:2023 (S), 2018/19:2658 (S), 2018/19:2660 (S) yrkandena 1 och 2, 2018/19:2661 (S) yrkandena 2 och 3, 2018/19:2684 (S) yrkandena 1 och 2, 2018/19:2758 (M)

yrkandena 1 och 6, 2018/19:2860 (C) yrkande 2 samt 2018/19:2995 (KD) yrkandena 7, 10 och 12 avstyrks därför.

Enligt 9 § lagen (2003:1210) om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser ska det anges i förbundsordningen var samordningsförbundet har sitt säte. Utskottet ser nu inget skäl att ändra lagen. Motion 2018/19:834 (S) avstyrks med det anförda.

Ersättningsnivåer m.m.

Som utskottet har angett tidigare föreslår Parlamentariska socialförsäkringsutredningen (SOU 2012:47 och SOU 2015:21) att tryggheten i socialförsäkringen ska förbättras och ersättningarna baseras på historiskt faktiska inkomster. Utskottet noterar att regeringen i budgetpropositionen för 2018 (prop. 2017/18:1 utg.omr. 10) aviserar att den arbetar vidare med förslaget. Vidare föreslår Parlamentariska socialförsäkringsutredningen att en försäkrad i vissa fall ska kunna få sjukpenning med fler förmånsnivåer än 25, 50, 75 och 100 procent. Utredningen anser att flexibel sjukpenning ska kunna ges under den tid som arbetsförmågan bedöms mot den försäkrades vanliga arbete eller annat arbete hos arbetsgivaren.

Enligt utskottets mening bör beredningen av förslagen avvaktas, och utskottet anser således att det saknas skäl för riksdagen att göra tillkännagivanden om sjukförsäkringens ersättningssystem m.m. Motionerna 2018/19:1641 (SD) yrkandena 5 och 8, 2018/19:2997 (KD) yrkande 12, 2018/19:2995 (KD) yrkande 11 och 2018/19:2680 (S) yrkande 3.

Sedan den 1 juli 2018 har försäkringsskyddet för den försäkrade stärkts genom att det s.k. inkomsttaket vid beräkning av SGI har höjts från 7,5 till 8 prisbasbelopp. De förmåner som omfattas är sjuk- och rehabiliteringsersättning, närstående- och smittbärrpenning samt ersättning från Försäkringskassan vid tvist om sjuklön. Enligt utskottet saknas det skäl att nu föreslå att riksdagen ska göra ett tillkännagivande om att ytterligare höja ersättningsnivåerna för försäkrade som uppbär dessa förmåner. Motionerna 2018/19:1144 (S), 2018/19:2130 (S) och 2018/19:2680 (S) yrkande 1 avstyrks med det anförda.

Aktivitets- och sjukersättning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om bl.a. en översyn av aktivitets- och sjukersättningen samt den sänkta åldersgränsen för sjukersättning.

Jämför reservation 19 (C), 20 (V) och 21 (KD).

Gällande ordning

Aktivitetsersättning kan beviljas i två olika former, dels på grund av nedsatt arbetsförmåga, dels på grund av förlängd skolgång (36 kap. 15 § SFB).

Sjukersättning ges till en försäkrad i åldern 19–64 år (33 kap. 16 § SFB). Numera kan både aktivitets- och sjukersättning ges till personer under 30 år. Före juli 2017 kunde dessa unga personer endast beviljas aktivitetsersättning.

Både aktivitets- och sjukersättning ges dels i form av en inkomstrelaterad ersättning, dels i form av garantiersättning till den som har inga eller låga förvärvsinkomster. Förmånerna kan ges som hel, tre fjärdedels, halv eller en fjärdedels förmån. Till den vars arbetsförmåga är helt eller i det närmaste helt nedsatt ges hel förmån.

Beräkning av aktivitets- och sjukersättning

Den inkomstrelaterade aktivitets- och sjukersättningen beräknas på grundval av en fastställd antagandeinkomst. Antagandeinkomsten utgörs av de inkomster som den försäkrade hade under en viss tid i anslutning till försäkringsfallet. Nuvarande regler innebär att den inledningsvis fastställda antagandeinkomsten tillämpas även när den försäkrade som tidigare har haft partiell aktivitets- eller sjukersättning beviljas sådan ersättning i högre omfattning, exempelvis från en halv till hel ersättning. Antagandeinkomsten anknyts till prisbasbeloppet för det år då ersättningen ska börja lämnas och räknas om vid förändringar av detta belopp. Nuvarande regler innebär att de inkomster som den försäkrade har under tiden med partiell aktivitets- eller sjukersättning inte påverkar ersättningsnivån om den försäkrade beviljas aktivitets- eller sjukersättning i höjd omfattning. För försäkrade som haft goda inkomster under tiden med partiell ersättning skulle det i många fall vara mer fördelaktigt att få en ny antagandeinkomst fastställd. Försäkrade som haft låga inkomster utöver den partiella aktivitets- eller sjukersättningen skulle däremot i regel förlora på att en ny antagandeinkomst fastställdes.

En försäkrad som när sjukersättningssystemet trädde i kraft den 1 januari 2003 hade förtidspension fick denna omvandlad till inkomstrelaterad sjukersättning respektive garantiersättning genom en engångsinsats. Efter omvandlingen skulle den försäkrade i princip få oförändrad nettoersättning. Detta skedde genom att ett justeringsbelopp beräknades och sedan användes

för att öka eller minska den bruttoersättning som beräknades enligt de nya reglerna.

Steglös avräkning

För försäkrade som i juli 2008 hade rätt till icke tidsbegränsad sjukersättning gäller att de kan arbeta och behålla rätten till sjukersättning. Den utbetalda sjukersättningen minskas dock till viss del med hänsyn till arbetsinkomstens storlek. Syftet med dessa regler är att underlätta återgången till arbete.

Vilande aktivitets- och sjukersättning

Sedan den 1 februari 2017 gäller att en försäkrad som haft aktivitetsersättning ett år kan få pröva att studera med hela ersättningen vilande. Om den försäkrade prövar att arbeta blir hela eller en del av ersättningen vilande, beroende på hur mycket han eller hon arbetar. En försäkrad som har sjukersättning kan få pröva att arbeta med vilande sjukersättning under högst 24 månader och ett belopp på 25 procent i månaden betalas ut under motsvarande tid (36 kap. 18 § SFB).

Motionerna

I kommittémotion 2018/19:2860 av Solveig Zander m.fl. (C) yrkande 7 begärs ett tillkännagivande om att se över aktivitets- och sjukersättningen. Sjukfrånvaron ökar, och många hamnar i utanförskap och passiviseras. Antalet som får ersättning bör minska genom förebyggande arbete och genom att andelen som kommer i arbete ökar.

I kommittémotion 2018/19:1886 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkande 5 begärs ett tillkännagivande om att regeringen skyndsamt bör utreda regelverket för sjukersättning och förenkla kraven för rätt till sjukersättning. Det bör införas en möjlighet att vid bedömningen av rätt till sjukersättning ta hänsyn till den försäkrades ålder, kön och tidigare arbetslivserfarenhet m.m. Vidare bör hänsyn kunna tas till hur länge den försäkrades arbetsförmåga har varit nedsatt. I yrkande 6 begärs ett tillkännagivande om att utreda ett nytt regelverk för sjukersättning kopplat till pension där villkor och nivåer för sjukersättningen ses över. Äldre försäkrade med hög sjukfrånvaro bör få sjukersättning och ska inte behöva ansöka om försörjningsstöd eller ta ut ålderspension i förtid med stora ekonomiska förluster som följd.

I kommittémotion 2018/19:2995 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 15 begärs ett tillkännagivande om uppföljning av den sänkta åldersgränsen för beviljande av sjukersättning. Yngre ersättningsberättigade personer bör stimuleras att ägna sig åt habiliterande och rehabiliterande aktiviteter av olika slag. Deras kapacitet och utvecklingsmöjligheter bör tas till vara så långt det går. Införandet av möjligheten för försäkrade i åldern 19–29 år att beviljas sjukersättning bör därför följas upp.

I motion 2018/19:623 av Hillevi Larsson (S) begärs ett tillkännagivande om sjukersättning. Försäkrade som drabbas av arbetsoförmåga bör kompenseras genom att sjukersättningen baseras på inkomstbasbeloppet i stället för prisbasbeloppet.

I motion 2018/19:2327 av Åsa Lindhagen (MP) yrkande 1 begärs ett tillkännagivande om att tillsätta en utredning om hur den ekonomiska situationen kan stärkas för försäkrade med funktionsnedsättning som står helt eller delvis utanför den reguljära arbetsmarknaden. Frågan bör utredas igen för att få en uppdaterad lägesbild och för att lägga fram förslag på åtgärder som stärker gruppens ekonomiska situation.

Utskottets ställningstagande

Garantiersättningen höjdes med drygt 300 kronor den 1 juli 2018, och beräkningen av bostadstillägget och det särskilda bostadstillägget som knyts till aktivitets- och sjukersättningen har höjts från den 1 januari 2018. Utskottet som välkomnar den generella höjningen kan samtidigt konstatera att beräkningen av sjukersättning utifrån en s.k. antagandeinkomst kan ge negativa effekter för vissa personer som arbetar deltid och har sjukersättning på deltid och där personen beviljas sjukersättning i ökad omfattning. Utskottet förutsätter att regeringen arbetar med frågan för att kontinuerligt utveckla försäkringen och öka tryggheten.

Med hänsyn till det anförda anser utskottet inte att det nu finns anledning för riksdagen att göra ett tillkännagivande om att stärka den ekonomiska situationen för försäkrade eller att låta sjukersättningen baseras på inkomstbasbelopp i stället för prisbasbelopp. Motionerna 2018/19:1886 (V) yrkande 6, 2018/19:623 (S) och 2018/19:2327 (MP) yrkande 1 avstyrks med det anförda.

Utskottet noterar att regeringen i skrivelsen 2018/19:9 Riksrevisionens rapport om att nekas sjukersättning och aktivitetsersättning bl.a. angav att den avser att se över regelverket. Vidare har Inspektionen för socialförsäkringen inlett en granskning av hur Försäkringskassan tillämpar bestämmelserna om att hel sjukersättning kan lämnas även till försäkrade som är i åldern 19–29 år. Granskningen är egeninitierad. Utskottet anser att pågående arbeten bör avvaktas. Motionerna 2018/19:2860 (C) yrkande 7, 2018/19:1886 (V) yrkande 5 och 2018/19:2995 (KD) yrkande 15 avstyrks därmed.

Arbets-skadeersättning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om bl.a. att se över arbets-skadeförsäkringen och att ersättningen ska kunna betalas ut som en engångssumma.

Jämför reservation 22 (C) och 23 (V).

Motionerna

I motion 2018/19:782 av Lotta Finstorp (M) yrkande 1 begärs ett tillkännagivande om att regeringen bör överväga åtgärder för att samhällets verkliga kostnader för arbets-skador på årlig basis ska klargöras och sammanställs. I yrkande 2 begärs ett tillkännagivande om att regeringen bör överväga att tillsätta en utredning som tar fram en modell för en obligatorisk primär arbets-skadeförsäkring som vilar på försäkringsmässig grund och som skapar ekonomiska drivkrafter för arbetsgivare att skapa trygga och säkra arbetsmiljöer. Arbetsgivarens arbets-skadeavgift bör fastställas utifrån risk för arbets-skada på arbetsplatsen, och avgiften bör sättas ned om arbetsgivaren skapar säkra och trygga arbetsplatser.

I kommittémotion 2018/19:2860 av Solveig Zander m.fl. (C) yrkande 8 begärs ett tillkännagivande om att skapa en mer jämställd och rättvis arbets-skadeförsäkring. I många fall är det svårt att fastställa om det rör sig om en arbets-skada. Om detta inte kan garanteras bör den försäkrade vara berättigad till en engångssumma i stället för livränta.

I partimotion 2018/19:383 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 43 begärs ett tillkännagivande om att regeringen bör tillsätta en utredning med uppdrag att se över hur arbets-skadeförsäkringen kan förbättras för att ge fler försäkrade den ersättning som de borde ha rätt till. I enlighet med vad LO anger i sitt remissvar över betänkandet Samlad kunskap – stärkt handläggning (SOU 2017:25) behövs det en ny översyn av bl.a. bevisregeln och varaktighetskravet.

Utskottets ställningstagande

Den som skadar sig på sin arbetsplats kan få ersättning från den allmänna arbets-skadeförsäkringen, som betalas ut av Försäkringskassan. Försäkringen omfattar alla anställda, egna företagare och uppdragstagare.

Med arbets-skada avses en skada till följd av olycksfall eller annan skadlig inverkan i arbetet, och en skada ska anses ha uppkommit om övervägande skäl talar för att skadan orsakats av olycksfall eller annan skadlig inverkan (39 kap. 3 § SFB).

Parlamentariska socialförsäkringsutredningen har i betänkandet Mer trygghet och bättre försäkring lämnat ett antal förslag till angelägna förbättringar för ökad likformighet, transparens och rättvisa i arbets-skade-

försäkringarna (SOU 2015:21). Syftet är att värna förtroendet för socialförsäkringarna och göra försäkringarna långsiktigt hållbara. Förslagen omfattar bl.a. ett nytt bedömningsstöd för prövning av arbetsskadeärenden, inrättande av ett arbetsmedicinskt råd och satsningar på statistik och forskning. Utredningen menar att osakliga skillnader i beviljandegraden mellan kvinnor och män måste förebyggas. Även förstärkta drivkrafter för arbetsgivare föreslås. I betänkandet Samlad kunskap – stärkt handläggning (SOU 2017:25) lämnas förslag om en mer jämställd och rättssäker försäkring vid arbetsskador. I betänkandet behandlas även bl.a. bestämmelserna om arbetsskada vid psykisk ohälsa.

Utskottet anser att regeringens beredning av förslagen bör avvaktas. Utskottet noterar att Statens beredning för medicinsk och social utvärdering tillfördes medel 2018 för att göra kunskapsöversikter om arbetsmiljöns betydelse för uppkomsten av sjukdom (prop. 2017/18:1 utg.omr. 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg). Särskilt kvinnors arbetsmiljö ska beaktas.

Motionerna 2018/19:782 (M) yrkandena 1 och 2, 2018/19:2860 (C) yrkande 8 och 2018/19:383 (V) yrkande 43 avstyrks med det anförda.

Reservationer

1. Socialförsäkringen, punkt 1 (SD)

av Julia Kronlid (SD), Linda Lindberg (SD) och Anne Oskarsson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2018/19:1641 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkandena 6 och 11 samt avslår motionerna

2018/19:640 av Ingemar Nilsson och Kristina Nilsson (båda S),

2018/19:982 av Caroline Nordengrip och Josef Fransson (båda SD),

2018/19:1886 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkandena 1–4,

2018/19:2024 av Lars Mejern Larsson m.fl. (S),

2018/19:2660 av Sultan Kayhan (S) yrkande 4,

2018/19:2751 av Rebecka Le Moine (MP),

2018/19:2758 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 5,

2018/19:2843 av Annika Qarllsson m.fl. (C) yrkande 11,

2018/19:2860 av Solveig Zander m.fl. (C) yrkandena 1 och 3 samt

2018/19:2995 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkandena 1, 2 och 6.

Ställningstagande

Regeringen bör se över om Försäkringskassans projekt att låta försäkrade som genomgår cancerbehandling arbeta kan införas i hela landet. Det bör också utredas om projektet kan utökas till att omfatta även försäkrade med andra diagnoser. Skyddet mot godtyckliga avslag bör stärkas, och kvaliteten i Försäkringskassans redogörelse och information till försäkrade vid avslag i sjukpenningärenden bör förbättras. För att stärka den försäkrades ställning bör det göras en översyn av Försäkringskassans bedömningar i sjukpenningärenden. Den försäkringsmedicinska kompetensen måste också öka på Försäkringskassan.

2. Socialförsäkringen, punkt 1 (C)

av Solveig Zander (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2018/19:2843 av Annika Qarllsson m.fl. (C) yrkande 11 och

2018/19:2860 av Solveig Zander m.fl. (C) yrkandena 1 och 3 samt avslår motionerna

2018/19:640 av Ingemar Nilsson och Kristina Nilsson (båda S),

2018/19:982 av Caroline Nordengrip och Josef Fransson (båda SD),

2018/19:1641 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkandena 6 och 11,

2018/19:1886 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkandena 1–4,

2018/19:2024 av Lars Mejern Larsson m.fl. (S),

2018/19:2660 av Sultan Kayhan (S) yrkande 4,

2018/19:2751 av Rebecka Le Moine (MP),

2018/19:2758 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 5 och

2018/19:2995 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkandena 1, 2 och 6.

Ställningstagande

Regeringen bör genomföra en översyn av sjukförsäkringen. Försäkrade bör få stöd och hjälp till återgång i arbete med tidiga insatser, täta uppföljningar och avstämning varje halvår. Vidare är arbetet i hemmet ojämnt fördelat mellan kvinnor och män liksom uttaget av föräldradedighet och tillfällig föräldrapenning för vård av barn. För att motverka ökningen av antalet sjukskrivningar bland kvinnor bör regeringen därför också granska jämställdhetsaspekterna vid sjukskrivning. Dessutom bör regeringen tillsätta en utredning av Försäkringskassan. Försäkringskassan bör följa upp sjukskrivningarna bättre, och samordningsansvaret för sjukförsäkringen måste förbättras.

3. Socialförsäkringen, punkt 1 (V)

av Nooshi Dadgostar (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2018/19:1886 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkandena 1–4 och avslår motionerna

2018/19:640 av Ingemar Nilsson och Kristina Nilsson (båda S),

2018/19:982 av Caroline Nordengrip och Josef Fransson (båda SD),

2018/19:1641 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkandena 6 och 11,

2018/19:2024 av Lars Mejern Larsson m.fl. (S),
2018/19:2660 av Sultan Kayhan (S) yrkande 4,
2018/19:2751 av Rebecka Le Moine (MP),
2018/19:2758 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 5,
2018/19:2843 av Annika Qarlsson m.fl. (C) yrkande 11,
2018/19:2860 av Solveig Zander m.fl. (C) yrkandena 1 och 3 samt
2018/19:2995 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkandena 1, 2 och 6.

Ställningstagande

Regeringen bör utreda ett nytt regelverk för sjukpenning. Sjukpenningen bör vara individanpassad med flera nivåer för att underlätta återgången i arbete. Vid bedömningen bör Försäkringskassan beakta omständigheter som den försäkrades ålder, kön och tidigare arbetslivserfarenhet. Eftersom försäkrade med vissa sjukdomstillstånd påverkas negativt av återkommande prövningar av arbetsförmågan bör sjukpenningen i dessa fall kunna beviljas för en längre period utan någon ny prövning. Vidare bör regeringen ta bort det sifferatta sjukpenningtalet. Regeringens kvantitativa siffermål har lett till att Försäkringskassan intar en mer restriktiv hållning och avslår allt fler sjukpenningärenden. Regeringen bör också tillsätta en utredning för att systematiskt gå igenom hur försäkrade har påverkats av att de har fått avslag på sin begäran om sjukpenning eller sjukersättning och analysera effekterna på svensk hälso- och sjukvård och vad det innebär för rättssäkerheten, samt fokusera på förebyggande och hälsofrämjande åtgärder. Dessutom bör regeringen göra en översyn för att ge försäkrade med sjukpenning eller med aktivitets- och sjukersättning rätt att engagera sig ideellt utan att det inkräktar på rätten till ersättning från sjukförsäkringen. Många vågar inte engagera sig ideellt i exempelvis en ideell förening eller ett politiskt parti eftersom det kan riskera att påverka deras rätt till ersättning.

4. Socialförsäkringen, punkt 1 (KD)

av Hans Eklind (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2018/19:2995 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkandena 1, 2 och 6 samt avslår motionerna

2018/19:640 av Ingemar Nilsson och Kristina Nilsson (båda S),

2018/19:982 av Caroline Nordengrip och Josef Fransson (båda SD),

2018/19:1641 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkandena 6 och 11,

2018/19:1886 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkandena 1–4,
2018/19:2024 av Lars Mejern Larsson m.fl. (S),
2018/19:2660 av Sultan Kayhan (S) yrkande 4,
2018/19:2751 av Rebecka Le Moine (MP),
2018/19:2758 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 5,
2018/19:2843 av Annika Qarllsson m.fl. (C) yrkande 11 och
2018/19:2860 av Solveig Zander m.fl. (C) yrkandena 1 och 3.

Ställningstagande

Socialförsäkringen bör vara obligatorisk och solidariskt finansierad via det offentliga. Försäkrade bör stimuleras att delta i åtgärder som leder till hälsa och återgång i arbete, och det bör finnas utrymme för kompletterande lösningar och personligt ansvarstagande. Det förebyggande arbetet för att minska antalet sjukskrivningar måste ses i ett bredare perspektiv. Förutsättningarna och villkoren inom arbetslivet bör även förbättras för att hålla nere sjukskrivningstalen. Vidare bör sjukförsäkringen vara trygg för försäkrade som saknar arbetsförmåga på grund av sjukdom, och de som kan återfå arbetsförmågan bör få hjälp och stöd för att återgå i arbete.

5. Krav för bidrag och förmåner, punkt 2 (M, SD)

av Maria Malmer Stenergard (M), Katarina Brännström (M), Elisabeth Björnsdotter Rahm (M), Julia Kronlid (SD), Arin Karapet (M), Linda Lindberg (SD) och Anne Oskarsson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2018/19:2918 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 10 och
avslår motion

2018/19:439 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 1.

Ställningstagande

Full tillgång till svenska bidrag och förmåner bör erhållas genom arbete eller permanent och laglig bosättning i Sverige. Nyanlända måste i högre grad successivt arbeta sig till en rätt till socialförsäkring och bidrag. Den exakta utformningen bör utredas noggrant för att utveckla ett långsiktigt hållbart samhälle.

6. En bortre tidsgräns, punkt 3 (M, KD)

av Maria Malmer Stenergard (M), Katarina Brännström (M), Elisabeth Björnsdotter Rahm (M), Hans Eklind (KD) och Arin Karapet (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2018/19:2758 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 3 och
2018/19:2995 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 9.

Ställningstagande

För att få en långsiktigt stabil sjukfrånvaro bör rehabiliteringskedjan förstärkas. En försäkrad som är sjukskriven bör stimuleras att delta i åtgärder som leder till en snabb återgång i arbete. Aktörernas drivkrafter att agera bör öka. Den bortre tidsgränsen i sjukförsäkringen bör därför återinföras.

7. Felaktiga utbetalningar m.m., punkt 4 (SD)

av Julia Kronlid (SD), Linda Lindberg (SD) och Anne Oskarsson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2018/19:1641 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkandena 12 och 13 samt
avslår motionerna
2018/19:294 av Linda Westerlund Snecker m.fl. (V) yrkande 1,
2018/19:439 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 2 och 3,
2018/19:876 av Anders Hansson (M),
2018/19:951 av Patrik Engström m.fl. (S) yrkandena 1 och 2,
2018/19:1433 av Josefin Malmqvist (M) yrkandena 1, 3 och 5,
2018/19:1560 av Lotta Olsson (M),
2018/19:1567 av Lotta Olsson (M),
2018/19:1650 av John Weinerhall (M) yrkande 2 och
2018/19:1966 av Magnus Manhammar (S).

Ställningstagande

Försäkringskassan bör få lämna relevanta uppgifter om den försäkrade till Arbetsförmedlingen när kassan bedömer att personen har full arbetsförmåga. Vidare ska konsekvenserna vara kännbara för försäkrade som olovligen och avsiktligt skaffar sig ekonomiska medel från välfärden. Påföljderna för bedrägeri bör därför skärpas.

8. Felaktiga utbetalningar m.m., punkt 4 (V)

av Nooshi Dadgostar (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2018/19:294 av Linda Westerlund Snecker m.fl. (V) yrkande 1 och avslår motionerna

2018/19:439 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 2 och 3,

2018/19:876 av Anders Hansson (M),

2018/19:951 av Patrik Engström m.fl. (S) yrkandena 1 och 2,

2018/19:1433 av Josefin Malmqvist (M) yrkandena 1, 3 och 5,

2018/19:1560 av Lotta Olsson (M),

2018/19:1567 av Lotta Olsson (M),

2018/19:1641 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkandena 12 och 13,

2018/19:1650 av John Weinerhall (M) yrkande 2 och

2018/19:1966 av Magnus Manhammar (S).

Ställningstagande

Regeringen bör utreda möjligheten att avkriminalisera vissa bedrägerier och i stället införa administrativa sanktionsavgifter. I likhet med vad Ekobrottsmyndigheten anger i sitt remissvar över betänkandet Kvalificerad välfärdsbrottslighet – förebygga, förhindra, upptäcka och beivra (SOU 2017:37) bör polisens och åklagarens resurser användas för de grövre bidragsbrotten.

9. Vård av närstående, punkt 5 (C)

av Solveig Zander (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2018/19:2721 av Solveig Zander (C) och
avslår motionerna
2018/19:596 av Margareta Cederfelt (M),
2018/19:2989 av Ebba Busch Thor m.fl. (KD) yrkande 89 och
2018/19:2995 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 14.

Ställningstagande

Regeringen bör undersöka riskfaktorerna vid dubbel arbetsbörda för personer som vårdar en svårt sjuk närstående. Det behövs mer kunskap om sjukfrånvaro hos personer, särskilt kvinnor, som vårdar anhöriga.

10. Vård av närstående, punkt 5 (KD)

av Hans Eklind (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2018/19:2989 av Ebba Busch Thor m.fl. (KD) yrkande 89 och
2018/19:2995 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 14 och
avslår motionerna
2018/19:596 av Margareta Cederfelt (M) och
2018/19:2721 av Solveig Zander (C).

Ställningstagande

Regeringen bör utreda frågan om ett system med vård av föräldrar (VAF-dagar). VAF-dagar bör införas för att en äldre anhörig, närstående eller vän som är i behov av hjälp av lite enklare slag t.ex. ska kunna få sällskap till läkare, tandläkare eller något annat viktigt besök.

11. Trygghetssystem för företagare och studerande, punkt 6 (SD)

av Julia Kronlid (SD), Linda Lindberg (SD) och Anne Oskarsson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2018/19:141 av Tobias Andersson m.fl. (SD) och

2018/19:1641 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 9 och avslår motionerna

2018/19:1064 av Johan Andersson m.fl. (S) yrkande 1,

2018/19:1958 av Magnus Manhammar (S),

2018/19:2201 av Jasenko Omanovic och Malin Larsson (båda S),

2018/19:2295 av Anna Sibinska m.fl. (MP) yrkandena 4 och 5,

2018/19:2306 av Anna Sibinska (MP) yrkandena 2 och 3,

2018/19:2381 av Niels Paarup-Petersen (C) yrkandena 1 och 2,

2018/19:2525 av Per Åsling (C),

2018/19:2547 av Rickard Nordin (C) yrkande 1,

2018/19:2742 av Annika Hirvonen Falk och Rebecka Le Moine (båda MP) yrkandena 1–3,

2018/19:2860 av Solveig Zander m.fl. (C) yrkandena 9 och 11,

2018/19:2893 av Jimmy Loord m.fl. (KD) yrkande 51,

2018/19:2913 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 7 och

2018/19:2995 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 13.

Ställningstagande

Åldersgränsen för egenföretagare bör slopas så att det blir möjligt att även efter 55 års ålder fritt ändra karenstid i sjukförsäkringen. Vidare bör den försäkrade få rätt att få behålla sjukersättningen vid studier även om studietakten är lägre än 50 procent under sex månader. Studier på deltid kan för många långtidssjukskrivna vara en väg tillbaka till arbete.

12. Trygghetssystem för företagare och studerande, punkt 6 (C)

av Solveig Zander (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2018/19:2860 av Solveig Zander m.fl. (C) yrkandena 9 och 11 samt avslår motionerna

2018/19:141 av Tobias Andersson m.fl. (SD),

2018/19:1064 av Johan Andersson m.fl. (S) yrkande 1,

2018/19:1641 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 9,

2018/19:1958 av Magnus Manhammar (S),

2018/19:2201 av Jasenko Omanovic och Malin Larsson (båda S),

2018/19:2295 av Anna Sibinska m.fl. (MP) yrkandena 4 och 5,

2018/19:2306 av Anna Sibinska (MP) yrkandena 2 och 3,

2018/19:2381 av Niels Paarup-Petersen (C) yrkandena 1 och 2,

2018/19:2525 av Per Åsling (C),

2018/19:2547 av Rickard Nordin (C) yrkande 1,

2018/19:2742 av Annika Hirvonen Falk och Rebecka Le Moine (båda MP) yrkandena 1–3,

2018/19:2893 av Jimmy Loord m.fl. (KD) yrkande 51,

2018/19:2913 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 7 och

2018/19:2995 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 13.

Ställningstagande

Regeringen bör se över möjligheterna att införa e-inkomst och förbättra det ekonomiska skyddet för företagare. Skattegrundande inkomster bör rapporteras elektroniskt och månadsvis till Skatteverket. Parlamentariska socialförsäkringsutredningens förslag för företagare och uppdragstagare om e-inkomst under uppbyggnadsskedet och främjande av jämställdhet bör införas omgående. För att öka studerandes trygghet bör regeringen även se över om en försäkrad kan vara deltidssjukskriven i varierande grad och behålla studiemedel på deltid och om det är lämpligt att Försäkringskassan fattar beslut om detta.

13. Trygghetssystem för företagare och studerande, punkt 6 (KD)

av Hans Eklind (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2018/19:2893 av Jimmy Loord m.fl. (KD) yrkande 51,
2018/19:2913 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 7 och
2018/19:2995 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 13 och
avslår motionerna
2018/19:141 av Tobias Andersson m.fl. (SD),
2018/19:1064 av Johan Andersson m.fl. (S) yrkande 1,
2018/19:1641 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 9,
2018/19:1958 av Magnus Manhammar (S),
2018/19:2201 av Jasenko Omanovic och Malin Larsson (båda S),
2018/19:2295 av Anna Sibinska m.fl. (MP) yrkandena 4 och 5,
2018/19:2306 av Anna Sibinska (MP) yrkandena 2 och 3,
2018/19:2381 av Niels Paarup-Petersen (C) yrkandena 1 och 2,
2018/19:2525 av Per Åsling (C),
2018/19:2547 av Rickard Nordin (C) yrkande 1,
2018/19:2742 av Annika Hirvonen Falk och Rebecka Le Moine (båda MP)
yrkandena 1–3 och
2018/19:2860 av Solveig Zander m.fl. (C) yrkandena 9 och 11.

Ställningstagande

Den som startar ett nytt företag oavsett företagsform bör omfattas av SGI under uppbyggnadsskedet av företaget. Reglerna bör omfatta även den som väljer att inte ta ut någon lön och baseras på historiska inkomstunderlag. Vidare bör försäkrade generellt ha rätt att studera med studiestöd även vid deltidssjukskrivning. Det kan ge personer med sjukdomstillstånd nya möjligheter på arbetsmarknaden.

14. Rehabiliteringskedjan, punkt 7 (SD)

av Julia Kronlid (SD), Linda Lindberg (SD) och Anne Oskarsson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2018/19:1641 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkandena 1, 2 och 10 samt
avslår motionerna

2018/19:103 av Jimmy Loord (KD),
2018/19:834 av Patrik Engström m.fl. (S),
2018/19:1484 av Sofia Nilsson (C),
2018/19:1957 av Eva Lindh m.fl. (S),
2018/19:1990 av Olle Thorell m.fl. (S),
2018/19:2023 av Johanna Haraldsson (S),

2018/19:2658 av Ann-Christin Ahlberg och Petter Löberg (båda S),
2018/19:2660 av Sultan Kayhan (S) yrkandena 1 och 2,
2018/19:2661 av Sultan Kayhan (S) yrkandena 2 och 3,
2018/19:2684 av Sultan Kayhan (S) yrkandena 1 och 2,
2018/19:2758 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkandena 1 och 6,
2018/19:2860 av Solveig Zander m.fl. (C) yrkande 2 och
2018/19:2995 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkandena 7, 10 och 12.

Ställningstagande

Rehabiliteringskedjan behöver stärkas. Den personliga kontakten bör vara regelbunden med obligatoriska avstämningsmöten och kontrollstationer med en tydlig rehabiliteringsplan. Det behövs positiva incitament att återgå i arbete, och övergången till sjukersättning för försäkrade som är långvarigt sjuka bör förenklas. Även den försäkrades möjligheter att pröva nytt yrke bör förbättras. Regeringen bör utreda om reglerna kan ändras så att fler sjukskrivna kan få pröva ett nytt yrke, särskilt personer med psykisk ohälsa.

Vidare bör prövningen av rehabiliteringskedjan dag 180 ändras. Från dag 180 fram till dag 365 i rehabiliteringskedjan bör den försäkrades arbetsförmåga få prövas mot yrken inom hans eller hennes kompetensområde utifrån en bredare arbetsmarknad än hans eller hennes tidigare arbetsplats.

15. Rehabiliteringskedjan, punkt 7 (C)

av Solveig Zander (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2018/19:2860 av Solveig Zander m.fl. (C) yrkande 2 och

avslår motionerna

2018/19:103 av Jimmy Loord (KD),

2018/19:834 av Patrik Engström m.fl. (S),

2018/19:1484 av Sofia Nilsson (C),

2018/19:1641 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkandena 1, 2 och 10,

2018/19:1957 av Eva Lindh m.fl. (S),

2018/19:1990 av Olle Thorell m.fl. (S),

2018/19:2023 av Johanna Haraldsson (S),

2018/19:2658 av Ann-Christin Ahlberg och Petter Löberg (båda S),

2018/19:2660 av Sultan Kayhan (S) yrkandena 1 och 2,

2018/19:2661 av Sultan Kayhan (S) yrkandena 2 och 3,

2018/19:2684 av Sultan Kayhan (S) yrkandena 1 och 2,
 2018/19:2758 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkandena 1 och 6 samt
 2018/19:2995 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkandena 7, 10 och 12.

Ställningstagande

Regeringen bör införa regler i rehabiliteringskedjan som innebär en snabb, successiv återgång i arbete. För att inte riskera att hamna i isolering bör den som är sjukskriven snabbt få möjlighet att återgå i arbete. Den första sjukskrivningstiden bör därför vara kort, och möjligheten för försäkrade att vara deltidssjukskrivna bör öka.

16. Rehabiliteringskedjan, punkt 7 (KD)

av Hans Eklind (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2018/19:2995 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkandena 7, 10 och 12 samt avslår motionerna

2018/19:103 av Jimmy Loord (KD),

2018/19:834 av Patrik Engström m.fl. (S),

2018/19:1484 av Sofia Nilsson (C),

2018/19:1641 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkandena 1, 2 och 10,

2018/19:1957 av Eva Lindh m.fl. (S),

2018/19:1990 av Olle Thorell m.fl. (S),

2018/19:2023 av Johanna Haraldsson (S),

2018/19:2658 av Ann-Christin Ahlberg och Petter Löberg (båda S),

2018/19:2660 av Sultan Kayhan (S) yrkandena 1 och 2,

2018/19:2661 av Sultan Kayhan (S) yrkandena 2 och 3,

2018/19:2684 av Sultan Kayhan (S) yrkandena 1 och 2,

2018/19:2758 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkandena 1 och 6 samt

2018/19:2860 av Solveig Zander m.fl. (C) yrkande 2.

Ställningstagande

Försäkringskassans och hälso- och sjukvårdens samarbete bör vidareutvecklas för att den försäkrade ska få en anpassad sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocess. Vidare bör den försäkrade få hjälp av en mentor som samtalspartner, bollplank och rådgivare inför olika val och beslut. För att öka arbetsgivares kunskap inom rehabilitering bör det även finnas arbetsplatsrådgivare, anställda av Försäkringskassan eller annan lämplig myndighet, som kan ge stöd såväl i

arbetsgivarens rehabiliteringsverksamhet generellt som i enskilda rehabiliteringsfall.

17. Ersättningsnivåer m.m., punkt 8 (SD)

av Julia Kronlid (SD), Linda Lindberg (SD) och Anne Oskarsson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2018/19:1641 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkandena 5 och 8 samt avslår motionerna

2018/19:1144 av Teres Lindberg (S),

2018/19:2130 av Annelie Karlsson (S),

2018/19:2680 av Mathias Tegnér och Fredrik Lundh Sammeli (båda S) yrkandena 1 och 3,

2018/19:2995 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 11 och

2018/19:2997 av Ebba Busch Thor m.fl. (KD) yrkande 12.

Ställningstagande

Den försäkrades återgång i arbete efter sjukskrivning bör bedömas utifrån vad som fungerar för individen. Regeringen bör därför se över förmånssystemet, och förmånsnivåerna bör ändras i steg om 5 procent.

Vidare bör incitamenten för försäkrade att återgå i arbete ökas genom att den som varit sjukskriven länge bör få behålla ersättningen under sex månader om han eller hon återgår i arbete med upp till 25 procent. Om arbetstiden utökas med fler timmar bör ersättningen minskas gradvis.

18. Ersättningsnivåer m.m., punkt 8 (KD)

av Hans Eklind (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2018/19:2995 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 11 och

2018/19:2997 av Ebba Busch Thor m.fl. (KD) yrkande 12 och avslår motionerna
2018/19:1144 av Teres Lindberg (S),
2018/19:1641 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkandena 5 och 8,
2018/19:2130 av Annelie Karlsson (S) och
2018/19:2680 av Mathias Tegnér och Fredrik Lundh Sammeli (båda S) yrkandena 1 och 3.

Ställningstagande

I många fall undertecknas ett löneavtal mellan parterna flera månader efter själva lönerrevisionen, och arbetstagaren får lönen utbetald retroaktivt. Det innebär att SGI:n beräknas utifrån den gamla, lägre lönenivån, vilket är orimligt. Regeringen bör se över reglerna så att SGI:n kan baseras på den fastställda lönervideringen retroaktivt, oavsett när löneavtalet undertecknades.

Vidare bör sjukförsäkringen göras om så att förmånsnivåerna blir flexibla. De fasta förmånsnivåerna i sjukpenningen, aktivitets- och sjukersättningen och rehabiliteringspenningen bör slopas och ersättas av en individanpassad procentsats mellan 25 och 100 procent.

19. Aktivitets- och sjukersättning, punkt 9 (C)

av Solveig Zander (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2018/19:2860 av Solveig Zander m.fl. (C) yrkande 7 och avslår motionerna

2018/19:623 av Hillevi Larsson (S),

2018/19:1886 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkandena 5 och 6,

2018/19:2327 av Åsa Lindhagen (MP) yrkande 1 och

2018/19:2995 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 15.

Ställningstagande

Antalet som har aktivitets- och sjukersättning bör minska genom förebyggande åtgärder och genom att andelen försäkrade som kommer i arbete ökar. Dagens aktivitets- och sjukersättning medför inlåsnings effekter, och många hamnar i utanförskap. Regeringen bör därför se över aktivitets- och sjukersättningen.

20. Aktivitets- och sjukersättning, punkt 9 (V)

av Nooshi Dadgostar (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2018/19:1886 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkandena 5 och 6 samt avslår motionerna

2018/19:623 av Hillevi Larsson (S),

2018/19:2327 av Åsa Lindhagen (MP) yrkande 1,

2018/19:2860 av Solveig Zander m.fl. (C) yrkande 7 och

2018/19:2995 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 15.

Ställningstagande

Regeringen bör skyndsamt utreda sjukersättningen så att kvalifikationskraven för rätt till ersättning förenklas. Försäkringskassan bör vid bedömning av sjukersättning få ta hänsyn till den försäkrades ålder, kön och tidigare arbetslivserfarenhet m.m. samt hur länge den försäkrades arbetsförmåga förväntas vara nedsatt. Villkor och nivåer för sjukersättningen bör också ses över så att regelverket ger försäkrade möjlighet till en rimlig pension. Äldre försäkrade med hög sjukfrånvaro bör få sjukersättning för att inte behöva ansöka om försörjningsstöd eller ta ut ålderspension i förtid med stora ekonomiska förluster.

21. Aktivitets- och sjukersättning, punkt 9 (KD)

av Hans Eklind (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2018/19:2995 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 15 och avslår motionerna

2018/19:623 av Hillevi Larsson (S),

2018/19:1886 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkandena 5 och 6,

2018/19:2327 av Åsa Lindhagen (MP) yrkande 1 och
2018/19:2860 av Solveig Zander m.fl. (C) yrkande 7.

Ställningstagande

Yngre ersättningsberättigade personer bör stimuleras att ägna sig åt habiliterande och rehabiliterande aktiviteter av olika slag. Deras kapacitet och utvecklingsmöjligheter bör tas till vara så långt det går. Regeringen bör därför följa upp de nya reglerna om sjukersättning för försäkrade i åldern 19–29 år.

22. Arbetsskadeersättning, punkt 10 (C)

av Solveig Zander (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2018/19:2860 av Solveig Zander m.fl. (C) yrkande 8 och
avslår motionerna

2018/19:383 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 43 och
2018/19:782 av Lotta Finstorp (M) yrkandena 1 och 2.

Ställningstagande

Arbetskadeförsäkringen bör vara jämställd och rättvis. I dag finns osakliga skillnader i bedömningarna. Försäkringen bör därför genussäkras så att både kvinnor och män får ett bra skydd. I många fall är det svårt att fastställa om det rör sig om en arbetskada. Om det inte kan garanteras att det är arbetsplatsen som skadan beror på bör den försäkrade i stället vara berättigad till en engångssumma.

23. Arbetsskadeersättning, punkt 10 (V)

av Nooshi Dadgostar (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2018/19:383 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 43 och
avslår motionerna
2018/19:782 av Lotta Finstorp (M) yrkandena 1 och 2 samt
2018/19:2860 av Solveig Zander m.fl. (C) yrkande 8.

Ställningstagande

Regeringen bör tillsätta en utredning för att se över hur arbetsskadeförsäkringen kan förbättras för att ge fler försäkrade den ersättning som de har rätt till. I enlighet med vad LO anger i sitt remissvar över betänkandet Samlad kunskap – stärkt handläggning (SOU 2017:25) behövs det en ny översyn av bl.a. bevisregeln och varaktighetskravet.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden 2018/19

2018/19:103 av Jimmy Loord (KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten att utöka uppdraget till samordningsförbunden inom ramen för finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser (FinsamL) och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:141 av Tobias Andersson m.fl. (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att slopa åldersgränsen för egenföretagare och göra det möjligt att även efter 55 års ålder fritt ändra karenstid i sjukförsäkringen, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2018/19:294 av Linda Westerlund Snecker m.fl. (V):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utreda möjligheten att avkriminalisera vissa bidragsbrott och i stället införa administrativa sanktionsavgifter och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:383 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V):

43. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör tillsätta en utredning med uppdrag att se över hur arbetsskadeförsäkringen kan förbättras för att ge fler arbetsskadade den ersättning de har rätt till och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:439 av Markus Wiechel m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att lagstifta om krav på uppehållsrätt för utbetalning av stöd från Försäkringskassan och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en lagstiftning för att möjliggöra återbetalningskrav när bidrag betalats ut felaktigt och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en generell justering av lagstiftningen för att undvika fusk och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:596 av Margareta Cederfelt (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna att överväga en modell för vård av förälder och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:623 av Hillevi Larsson (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om sjukersättning och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:640 av Ingemar Nilsson och Kristina Nilsson (båda S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en översyn av sjukförsäkringen och Försäkringskassans tillämpning av rättspraxis i syfte att säkerställa en rättssäker sjukförsäkring som ger ekonomisk trygghet vid sjukdom, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2018/19:782 av Lotta Finstorp (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör överväga åtgärder för att samhällets verkliga kostnader för arbetsskador på årlig basis klargörs och sammanställs och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör överväga att tillsätta en utredning som tar fram en modell för en obligatorisk, primär arbetsskadeförsäkring som vilar på försäkringsmässig grund och som skapar ekonomiska drivkrafter för arbetsgivare att skapa trygga och säkra arbetsmiljöer, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2018/19:834 av Patrik Engström m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skapa en möjlighet för samordningsförbunden att besluta om deltagande på distans vid förbundens sammanträden på motsvarande sätt som möjliggörs för fullmäktige i kommunallagen och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:876 av Anders Hansson (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om möjligheten att ge Försäkringskassan skyldighet att underrätta försäkringsbolag om förändringar av utbetalningar till myndighetens kunder och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:951 av Patrik Engström m.fl. (S):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ta initiativ för att minimera felaktiga utbetalningar från

välståndssystemen genom återkommande uppföljning och informationsinsatser till de sökande och arbetsgivare och tillkännager detta för regeringen.

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen även bör överväga initiativ för att underlätta för de återbetalningsskyldiga som uppenbarligen gjort oavsiktliga fel, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2018/19:982 av Caroline Nordengrip och Josef Fransson (båda SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ersättning i samband med icke medicinska ingrepp och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:1064 av Johan Andersson m.fl. (S):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förbättra trygghetssystemen för småföretagare och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:1144 av Teres Lindberg (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en värdig sjukförsäkring och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:1433 av Josefin Malmqvist (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kommuner bör få möjlighet att genomföra systematiska och oanmälda hembesök i syfte att följa upp att bidrag går till dem som har rätt till stöd, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en underrättelseplikt för socialtjänsten vid misstanke om bidragsbrott och en möjlighet att samverka med relevanta myndigheter och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utveckla en modell för hur kommunernas arbete mot felaktiga utbetalningar görs mest effektivt och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:1484 av Sofia Nilsson (C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att lagen (2003:1210) om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser bör ändras så att samordningsförbunden får behandla personuppgifter om individer som är föremål för rehabiliteringsinsatser inom ramen för den samverkan som finansieras enligt denna lag, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2018/19:1560 av Lotta Olsson (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga skärpta straff för uppsåtligt bidragsfusk och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:1567 av Lotta Olsson (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga om alla bidrag och ersättningar ska utbetalas via Skatteverket och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:1641 av Julia Kronlid m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka rehabiliteringskedjan och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förändrad prövning i rehabiliteringskedjans dag 180 och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skraddarsy sjukskrivningsgraden och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om flexibel sjukskrivning och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om incitament att återgå i arbete och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om studier som rehabilitering och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om större möjligheter att prova nytt yrke och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om stärkt skydd mot godtyckliga avslag och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om samkörning av uppgifter mellan Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om skärpta påföljder vid bedrägerier och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:1650 av John Weinerhall (M):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda förutsättningarna för att råda bot på gängkriminaliteten genom att stoppa utbetalningar från transfereringssystemen och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:1886 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utreda ett nytt regelverk för sjukpenning och tillkännager detta för regeringen.

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ta bort det siffersatta sjukpenningtalet och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör tillsätta en utredning där en systematisk genomgång görs av hur de som nekats sjukpenning eller sjukersättning påverkats och den bör också analysera effekterna på svensk hälso- och sjukvård, vad det inneburit för rättssäkerheten, samt fokusera på förebyggande samt hälsofrämjande åtgärder, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det bör göras en översyn med syfte att i lag säkra rätten för personer med sjukpenning samt sjuk- och aktivitetsersättning att engagera sig ideellt utan att det inkräktar på rätten till ersättning från sjukförsäkringen, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen skyndsamt bör utreda regelverket gällande sjukersättningar och införa relevanta åtgärder för att kvalifikationskraven för rätten till sjukersättning ska förenklas, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda ett nytt regelverk för sjukersättningen kopplat till pensioner där villkor och nivåer för ersättningen ses över och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:1957 av Eva Lindh m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över samverkan mellan huvudmän och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:1958 av Magnus Manhammar (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna för alla sjukskrivna studenter att kombinera studiemedel och sjukpenning och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:1966 av Magnus Manhammar (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skapa möjligheter för ökad transparens och samarbete mellan Arbetsmiljöverket och Försäkringskassan och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:1990 av Olle Thorell m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en bättre fungerande samordning mellan statens, regionernas, kommunernas och arbetsgivarnas resurser för att säkra att alla får det stöd och den hjälp som krävs

vid sjukdom och rehabilitering, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2018/19:2023 av Johanna Haraldsson (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förenkla och förtydliga regelverken kring sjukskrivningsprocessen så att individer inte hamnar i kläm, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2018/19:2024 av Lars Mejern Larsson m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om sjukförsäkringen och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2130 av Annelie Karlsson (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att vi får en mänskligare sjukförsäkring som ger trygghet och rättssäkerhet, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2018/19:2201 av Jasenko Omanovic och Malin Larsson (båda S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regelverket för sjukpenning under studietiden bör ses över och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2295 av Anna Sibinska m.fl. (MP):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att kulturstipendier ska berättiga till socialförsäkringar och pension och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av stödfunktioner inom Försäkringskassan och Skatteverket för konstnärer och egenföretagare inom kultursektorn och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2306 av Anna Sibinska (MP):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stipendier ska berättiga till socialförsäkringar och pension och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att vissa myndigheter ska stärkas med särskild kompetens om kulturskapares och konstnärers villkor och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2327 av Åsa Lindhagen (MP):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillsätta en statlig offentlig utredning om hur den ekonomiska situationen kan

stärkas för personer med funktionsnedsättning som står helt eller delvis utanför den reguljära arbetsmarknaden, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2018/19:2381 av Niels Paarup-Petersen (C):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att inkomster som förs till periodiseringsfond kan ingå i SGI och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det bör utredas hur inkomsterna ska ingå i SGI och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2525 av Per Åsling (C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda förutsättningar för beräkning av SGI utifrån deklarerat resultat på vilket egenavgifter erläggs och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2547 av Rickard Nordin (C):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att göra en helhetsöversyn av trygghetssystemen för att inkludera företagare och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2658 av Ann-Christin Ahlberg och Petter Löberg (båda S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över rehabiliteringskedjan och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2660 av Sultan Kayhan (S):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över rehabiliteringskedjan för att säkerställa att sjukförsäkringen ger trygghet för den som drabbats av sjukdom, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att definiera vilka arbeten som kan anses vara normalt förekommande på arbetsmarknaden och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att prioritera samordningsuppdraget och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2661 av Sultan Kayhan (S):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga förändring av sjukskrivningsprocessen som innebär att läkare som är

specialiserade i sjukförsäkringen tar över när en sjukperiod riskerar att bli långvarig, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för en översyn av Socialstyrelsens försäkringsmedicinska beslutsstöd i dialog med vården och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2680 av Mathias Tegnér och Fredrik Lundh Sammeli (båda S):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga höjda tak i sjukförsäkringen och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om historisk SGI i sjukförsäkringen och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2684 av Sultan Kayhan (S):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för totalöverblick och tydlighet i ansvar för individen så att ingen riskerar att hamna utanför trygghetssystemet vid sjukdom och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen bör ha samma definition på arbetsförmåga och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2721 av Solveig Zander (C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att undersöka riskfaktorer vid dubbel arbetsbörda för personer som vårdar en svårt sjuk närstående, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2018/19:2742 av Annika Hirvonen Falk och Rebecka Le Moine (båda MP):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om studenters möjlighet till deltidssjukskrivning och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om karenstiden för studenter vid sjukdom och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett förtydligat ansvar för studenters rehabilitering och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2751 av Rebecka Le Moine (MP):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att på djupet undersöka vilka konsekvenser ett system med basinkomst skulle få i Sverige och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2758 av Johan Forssell m.fl. (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillsätta en utredning som ska undersöka lämpligheten i och förutsättningarna för en särskild rehabiliteringskedja för vissa lättare psykiska diagnoser och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att den borte tidsgränsen i sjukförsäkringen ska återinföras och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att drivkrafterna till arbete behöver behållas och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att införa en förebyggandegaranti gällande psykisk ohälsa och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2843 av Annika Carlsson m.fl. (C):

11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att analysera och vidta åtgärder för att motverka de ökande sjukskrivningarna bland kvinnor och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2860 av Solveig Zander m.fl. (C):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att genomföra en översyn/utredning av sjukförsäkringen och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa en flexibel återgång i arbete och rekommendation för kortare sjukskrivning och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna att tillsätta en utredning av Försäkringskassan och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att genomföra en översyn/utredning av aktivitets- och sjukersättningen och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skapa en mer jämställd och rättvis arbetsskadeförsäkring och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förbättra studenters trygghet vid sjukskrivning och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna att införa e-inkomst samt bättre ekonomiskt skydd för företagare och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2893 av Jimmy Loord m.fl. (KD):

51. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att de sociala trygghetssystemen bättre behöver anpassas till studenter och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2913 av Camilla Brodin m.fl. (KD):

7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att de som startar nya företag oavsett företagsform bör omfattas av regelverket för SGI i ett uppbyggnadsskede av företaget och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2918 av Ulf Kristersson m.fl. (M):

10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att full tillgång till svenska bidrag och förmåner enbart bör kunna erhållas genom arbete eller permanent och laglig bosättning i landet och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2989 av Ebba Busch Thor m.fl. (KD):

89. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda frågan om ett system med vård av föräldrar (VAF-dagar) och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2995 av Hans Eklind m.fl. (KD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om utformningen av socialförsäkringssystemet och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det förebyggande arbetet för att minska antalet sjukskrivningar måste ses i ett bredare perspektiv och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om målet med sjukförsäkringen och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om rehabiliteringskedjan och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att återinföra den bortre tidsgränsen i sjukförsäkringen och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en mentor som stöd för den enskilde i sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocessen och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att slopa de fasta stegen i sjukpenningen, sjuk- och aktivitetsersättningen och rehabiliteringspenningen med en individanpassad procentsats på mellan 25 och 100 procent och tillkännager detta för regeringen.

12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa ett pilotprojekt med arbetsplatsrådgivare som stöd för arbetsgivaren i rehabiliteringsfrågor och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förbättringar för företagare i socialförsäkringssystemet och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda hur ett kompletterat stöd för vård av anhöriga skulle kunna utformas och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om uppföljning av den sänkta åldersgränsen för beviljande av sjukersättning och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2997 av Ebba Busch Thor m.fl. (KD):

12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en översyn bör göras så att SGI baseras på den fastställda lönervideringen retroaktivt, oavsett när löneavtalet undertecknades, och tillkännager detta för regeringen.